

naša luč

1991
september
7

iz naših korenin

mlinarji

*Naš malnar je tud' en bogat gospod,
njemu ni treba mlatiti:
si vodo nakoplje, da kamen vrti,
samo, da le mer'co dobi.*

● Mlinarstvo sodi med *najstarejše obrti* človeškega rodu. Poznali naj bi ga že Rimljani, ki so ga prinesli iz Male Azije. Na Slovenskem najdemo prve omembe mlinarstva že v zgodnjem srednjem veku. Čas od 12. do 13. stoletja je doba glavnega razvoja mlinov na Slovenskem.

● Delo mlinarja je tako, da ni mogoče hkrati opravljati še drugega dela. Zato so bili mlinarji v količnjak donosnem in nekoliko večjem mlinu *samo mlinarji*. Najbolj pogosta oblika lastništva so bili grajski mlini in mlini podložnikov, ki so predstavljali pretežno večino. Mlin je stal v bližini graščine, ker je pač zanjo največ mlet. Zatem je pa mlet tudi za vaščane, medtem ko so kmečki ali hišni mleli le za domače potrebe.

● Pravi mlinarji so bili tisti, ki so z *mlinarstvom preživljali sebe in svojo družino*. Lastnik mlina, sicer kmet, posestnik, je imel najetega mlinarja, ki je sam ali s svojo družino stanoval v mlinu in mlet za gospodarja. Gospodar ga je plačeval z merico žita od vsakega drugega ali tretjega mernika. Povrh so vsi mlinarji redili veliko svinj, saj je bilo v mlinu dovolj otrobov za krmljenje. Pri manjših mlinih je bil lastnik sam mlinar.

● *Stranke so zrnje v mlin prinašale ali privožale*. Vreče — ovčje ali

kozje mehove — so prenašali na hrbtu s pomočjo nosilnih trakov, vozili pa s štirikolesnimi vozovi. Ljudje iz oddaljenejših krajev so v mlinu tudi prespali. Ob večerih se je v mlinu zbralo veliko ljudi. Pogovorili so se, sklepali so kupčije, lju-bezenske zveze in igrali razne družabne igre kot karte in špano. Ponekod so mlinarji, njihovi pomočniki ali lastniki mlina z vozom pobirali zrnje po vaseh, ga mleli in spet razvažali moko.

● *Mlinarjev zaslužek* je bil odvise od brezhibnega delovanja mlinske naprave, pravilnega uravnoteženja in vrtenja mlinskih kamnov ter njihove naostritve. Mlinske kamne je moral mlinar naostriti vsakih 48 ur, če je veliko mlet.

● Čeprav so bolj večji mlinarji znali narediti na kamne tudi kašo, je imela večina mlinov za to posebno napravo, stope. Luščenje prosa, ječmena ali ajde v kašo se imenuje *phanje*. Delo v stopah je bilo dolgotrajno in zamudno, zato niso bili mlinarji nad ješprenjem in kašami najbolj navdušeni.

● Najbolj razširjen način *plačevanja mlinarskih uslug* je bil z odvzemom merice ali „merce“. Sicer so poskušali večkrat uvesti tehtanje žita in plačevanje z denarjem, a se ni obneslo. Mlinarji so jemali merico od zrnja, ne od moke, kvečjemu še od otrobov. Mernik je meril okrog 25 kg, merica pa je bila eden do dva litra od mernika. Ker so si mlinarji radi na različne načine „pomagali“, da so sicer uradno žigosane merice spreminjali sebi v prid, so veljali od vseh obrtnikov za največje goljufe.

● *Leta 1900 je bilo na Kranjskem okrog 1500 do 1700 kmečkih mlinov, na Štajerskem in Koroškem pa pol manj*. Bilo je že tudi nekaj večjih mlinov: v Kranju, Celju, Domžalah, Ajdovščini, Mariboru in Središču ob Dravi. Sredi prejšnjega stoletja je začel delovati v Ljubljani prvi valjčni mlin, manj kot deset let zatem pa prvi parni mlin. V tem času so začeli kupovati mline nekateri trgovci, krčmarji in razni

podjetniki, s tem so pa začeli propadati manjši obrtni in kmečki mlini. Leta 1930 je bilo v Sloveniji še okrog 2000 manjših vodnih mlinov, ki so mleli za svoj najožji okoliš, in 40 večjih obrtnih in industrijskih mlinov.

● Poleg vodnih mlinov so že v srednjem veku poznali na Slovenskem tudi *mline na veter* in *plavajoče mline na Muri*. Med vodnimi mlini so bili taki z enim kolesom pa tudi taki z več kolesi (do osem). Pri manjših potočnih mlinih je voda padala z gornje strani, ob večjih rekah s stalno vodo je pa oblivala kolesne lopate s spodnje strani. Plavajoči mlin se je obdržal na Muri zaradi svoje izredne prilagodljivosti spreminjajočemu se toku reke. Na Muri ni danes nobenega plavajočega mlina več. Le Babičev mlin pri Veržeju ima mlinsko kolo, plavajoče na čolnih. Primer pravega plavajočega mlina z Mure pa stoji na travniku pred hotelom Lipa v Lendavi. Tudi mlini na veter, ki so bili tako številni v Slovenskih goricah, na obrobju Ptujskega polja in še na nekaterih področjih, so danes le še spomin.

● V povojnem obdobju so najprej propadli mlini na veter in plavajoči mlini, za njimi pa tudi mlini na kamne, ki so jih zamenjali z *valjčnimi mlini*. Vodo kot pogonsko silo so nadomestili s *paro in elektriko*, mline pa začeli postavljati ob pomembnih prometnih žilah, večjih središčih in skladiščih. Stare mline na kamne bi danes lahko naštel skoraj na prste.

*po Janez Bogataj:
DOMAČE OBRTI
NA SLOVENSKEM*

*NASLOVNA FOTOGRAFIJA:
Cerkev v vasi Jama na Sorškem polju.
(Mirko Kambič)*

na svoji zemlji svoj gospod

Tisočletna sanja slovenskega človeka, da bi postal na svojem gruntu resnični gospodar, se je letošnjega 25. junija končno uresničila: slovenska skupščina v Ljubljani je proglasila samostojno in neodvisno republiko Slovenijo in s tem enkrat za vselej jasno in glasno oznanila vsemu svetu — domačim cincarjem, jugoslovanskim „bratom“ in mednarodni javnosti — da ne potrebuje nobenih varuhov več, ne ideoloških ne tujenarodnih, in da si bo odslej sama pisala zakone in si sama rezala kruh.

Nihče si sicer ni delal utvar, da bo ta odločitev postala meso in kri čez noč, prav tako pa si ni najbrž nihče niti v sanjah predstavljal, da bo na tej poti toliko zaprek, tako v jugoslovanskem prostoru kot v mednarodnem svetu.

Prvi pozdrav je prišel od južnih bratov. In kakšen! Srbsko-partijski generali so poslali nad Slovenijo tanke, oklepnike, letala, helikopterje in vojake, katerih mnogi niso vedeli niti tega, kam gredo in po kaj. Vojska je vzela zares in naredila vse, da bi zavzela slovenske meje, kakor jim je bilo ukazano. Pri tem so z vso surovostjo menderali avte, tovornjake in ljudi. Po vsem svetu so šli filmi o tem dogajanju in svet je „občudoval“ brutalnost JA. Ta je pustila za seboj nepopravljivo škodo: uničila je življenja, ceste, hiše, cerkve . . .

Vendar se je pri tem napadu ponovila zgodba o Davidu in Goljatu: mlada slovenska vojska Teritorialne obrambe se je z malodane golimi rokami spoprijela z vsemogočno JA in jo premagala in do konca ponižala. Generali ne bodo tega nikdar pozabili. To je tudi razlog, da ni mogoče kar tako meni nič tebi nič sprejeti neverjetno odločitev JA, da se umakne iz Slovenije. Kakšni računi se skrivajo za tem umikom?

Čeprav je mednarodni svet, posebno zahodni, Slovenijo nemalo razočaral, ker je ni priznal — saj ima sicer polna usta besed o pravici narodov do samostojnosti — je sedaj prav ta svet tisti porok za nedotakljivost Slovenije. Upri se bo — s tem resno računamo — slehernemu poskusu JA, da bi Slovenijo spet okupirala. Evropa si le ne more privoščiti novega Libanona.

Z velikim potrpljenjem je treba po začrtani poti dalje. Bog daj našim voditeljem pri tem početju modrosti in dobrih živcev!

Izdajatelj in lastnik: Zveza slovenskih izseljenskih duhovnikov, diaconov in pastoralnih sodelavcev v Evropi. Založnik: Mohorjeva družba v Celovcu.

Odgovorni urednik: Jože Drošč, Parkgatan 14, 41138 Göteborg.
Tisk: Tiskarna Družbe sv. Mohorja, 9020 Celovec, Viktringer Ring 26.

UREDNIŠTVO IN UPRAVA:
Viktringer Ring 26,
A-9020 Klagenfurt
Austria

NAROČNINA
(v valuti zadevne dežele):
Avstrija 170 šil.
Anglija 8,50 fun.

Belgija 550 fran.
Francija 80 fran.
Italija 18.000 lir
Nizozemska 26 gld.
Nemčija 25 mark
Švica 23 franc.
Švedska 80 kron
Avstralija 14 dol.
Kanada 17 dol.
ZDA 13,50 dol.

Razlika v cenah je zaradi neenake poštnine v posameznih državah in različnih deviznih preračunavanj.

Naročnike sprejemajo poverjeniki in uprava NAŠE LUCI.

PRINTED IN AUSTRIA.

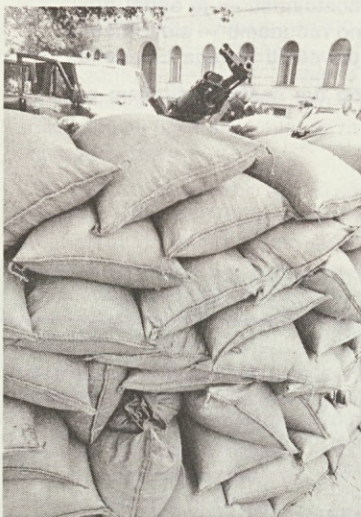
Naročnino lahko plačate tudi na poštni čekovni račun (Österreichische Postsparkasse) štev. 9.564.255

pismo iz don Kamilovega mlina

niti vojna niti mir

Tako je v uvodniku v Jani razmišljala novinarka o novem stanju v Sloveniji. Res, nikoli nisem mislil, da bomo v moji deželi soočeni z vojno. Kakšno razočaranje, ko je dan po razglasitvi samostojne Slovenije surova sila postalinišičnega komunizma v slavni jugoslovanski ljudski armadi skušala s tanki uničiti našo željo po samostojnosti.

V uvodniku se novinarka sprašuje, kaj posamezniku pomeni beseda do-

movina. Zanimiva je njena ugotovitev, da lahko to najboljšo spozna pri zdomcih. Takole je zapisala:

Morda je še najbolj opazen značilen pojav pri zdomcih. Če se kdaj vrnejo, se vrnejo tja, od koder so odšli. V svojo vas, svoje predmestje. In če tam zares ni več prostora, nekaj kilometrov vstran. Domovina je namreč njihova rodna hiša, cerkveni zvonik, šola, pokopališče, krajevni posebnosti, vrba ob potoku, skratka, stvari, ki jih ni — vsaj takšnih ne — nikjer drugje na svetu. In domovina so predvsem ljudje, ki jih imaš rad ali pa tudi ne, a jih vsaj poznaš, so običaji in navade, žganci, ki jih ne znajo skuhati nikjer drugje na svetu, in je vino, ki lahko zraste samo doma. Skratka, za večino ljudi je domovina zelo majhen košček sveta, tako prežet s čustvi in spomini, da bi se težko obnesel v kakšni znanstveni definiciji.

Saj res, kaj je zdaj naša domovina, poleg vasi, kjer smo se rodili, in poleg mesta, kjer živimo? Doslej smo imeli ožjo in širšo domovino, tako so nas učili, kaj pa zdaj, ko je hotela ožja korak vstran, širša pa se je čezno zapeljala s tanki in topovi?

Za večino Slovencev je Slovenija edini svet, ki ga poznajo, za mnoge edini svet, ki ga imajo radi. Zato bi lahko rekli, da je bila vojna za nas tretja svetovna vojna. Naš mali svet je bil prizadet v vseh razsežnostih, ki jih prinaša svetovni spopad — bile so žrtve, ruševine, alarmi in neskončen strah.

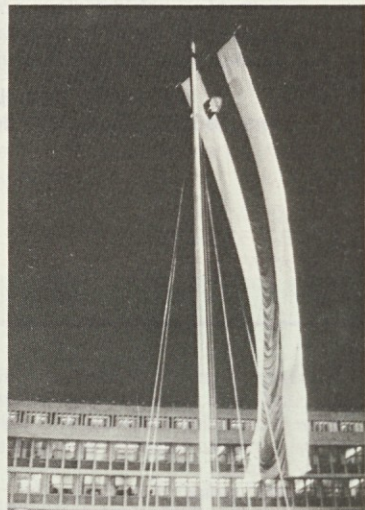
Zdaj ni niti miru niti vojne . . .

Moram reči, da so me te vrstice pretresle, in zdelo se mi je prav, da vam jih prepisem.

Tudi mi zunaj smo se spraševali, kako je to mogoče. Dali smo si duška v demonstracijah in protestih. Telefon v župnišču je zvonil, ljudje so spraševali, kako bi lahko pomagali napadeni Sloveniji. Zgodil se je neke vrste čudež: nenadoma smo spozna-

li, da smo za dogodke vsi odgovorni, da moramo vsi pomagati. Svoje samostojnosti nismo pripravljene izgubiti. Ljudje v Sloveniji niso bežali iz svojih krajev, ampak so bili pripravljene našo samostojnost braniti tudi z življenjem. V tujini so tudi tisti, ki jim sicer krščanstvo ni najbližje, spraševali, kako lahko pomagajo. Prosili so, naj bi duhovniki organizirali pomoč.

Tisti, ki se je na tujem prvi zavzel za nas, je bila Cerkev. Po nemških cerkvah so molili za mir v Sloveniji. Nenadoma smo se znašli v središču pozornosti. Tega bi bili lahko veseli, a smo se predobro zavedali, da je bila ta pozornost sad sovraštva, zavisti in nasilja jugopartije.

Katoliška Karitas je takoj začela akcijo za pomoč pod geslom „za Slovenijo“. Mnogi so že dali svoj prispevek, drugi ga še dajejo prek slovenskih župnijskih uradov ali pa naravnost na Karitas.

V Sloveniji ljudje zdaj sicer živijo v miru, na vseh koncih pa je čutiti posledice te nesmiselne vojne. Škoda je ogromna, posledice bodo hudo breme za gospodarstvo. Vse to je končno možno popraviti, le mrtvih ni mogoče obuditi. Sprašujemo se, ali je res nasilje edini način za ureditev medsebojnih odnosov. Nobena pogodba več ne velja, vse obljube so samo varanje. Uničeno je medsebojno zaupanje. Kako težko bo priti do ponovnega urejenega sožitja.

Mi, kristjani, ne smemo pod nobenim pogojem dopustiti, da bi se od-

Dogodki so si sledili. V nas so in bodo ostali. Za vedno. Včerajšnja zgodovina se prepleta z osebnimi usodami. S tistimi, ki so ostali brez doma, ki jim je vojna vzela najdražje, opustošila kmetije, pomendrala polja . . . Nič ni več tako, kot je bilo — ne okoli nas, še manj v nas.

Razbolene so naše duše. A najtežje je nastaviti še drugo lice.

In vendar je v tem naša veličina in naša modrost. Upor proti sovraštvu tako, da potrpiamo s človeško majhnostjo. Kristjani smo na preizkušnji z vso dediščino evangelija, ki je ostala že toliko vojn nedotaknjena.

po Tretjem dnevu

nosi med nami zaostrovali samo zato, ker pripadamo različnim narodom. Naše poslanstvo je ustvarjati zaupanje ter prinašati spravo in mir. Ne smemo se dati zapeljati nazoru razrednega boja in sovraštva, ki hoče uničiti medsebojno prijateljstvo, da bi lahko naprej vladal z nasiljem.

Gotovo ne bi bilo prav, ko bi ne

vklučili v delo za spravo in sožitje molitve. Nekdo je posmehljivo vprašal, ali je v Sloveniji zmagal Janša s svojo teritorialno obrambo ali nespособno vodstvo JLA ali medžugorska Marija. Po božjih načrtih so uspehi redno spoj obojega — človekovega dela in blagoslova od zgoraj.

Vaš Don Kamilo

Seveda bi povsem napak razumel to prošnjo iz očenaša tisti, ki bi mislil, da bo Bog nanjo odgovarjal tako, da bo iz svojih božjih mlinov in pekarn pošiljal po kakršnih koli vzvodih kruh; na podoben način, kot je hranil v sinajski puščavi izvoljeno ljudstvo z mano, ki jo je dežil z neba, ali tako, kot je Jezus nahranil 5000 mož v puščavi. Pri tej prošnji gre ne le za kruh, pa tudi ne za čudežne načine božje preskrbe.

Človek ne živi samo od kruha . . .

Ta očenaševa prošnja predpostavlja, da je človek sestavljen iz duše in telesa. Ko bi bil samo duh, bi bila ta prošnja odveč. Bog je ustvaril človeku tudi telo in to ima svoje zahteve, za katere mora človek poskrbeti.

Če prosimo za vsakdanji kruh, ne prosimo samo za kruh, ampak za vse, kar naše telo potrebuje: za hrano in pijačo, za obleko in streho, za življenje

daj nam danes naš vsakdanji kruh

in zdravje, za varstvo pred nesrečami in boleznimi, za delo in zaslužek, za mir in svobodo . . .

Ko so pred kratkim poročali o strašnih povodnjah na Kitajskem, v katerih je zgubilo življenje toliko tisoč ljudi, je gotovo prišla marsikomu na misel prošnja „daj nam danes naš vsakdanji kruh“. In ko so prinašali časopisi fotografije o izbruhu ognjenika na Filipinih, ki je s svojim pepelom prekrival bližnjo in daljno okolico kakor s snegom in tako uničeval vse zeleno okolje, je bila kaj primerna ista prošnja. Tudi med petdnevno vojno v Sloveniji so bile te besede močno smiselne.

daj nam . . .

Kako naj nam Bog dá vse potrebno za telo?

Kajpada ni mišljeno, da bi nam dajal neposredno iz rok v roke. Čudežev Bog ne dela vsako soboto. On dela po drugotnih vzrokih.

Vzemimo primer bolnika, ki je nevarno bolan. Ko molim za njegovo zdravje, prosim Boga, naj razsvetli zdravnika, ki bo tega bolnika zdravil, da bo odkril vzrok bolezni in izbral primerna zdravila.

Ko molim za delo in zaslužek, prosim Boga, naj da tistim, ki imajo na skrbi družbeno blaginjo, sposobnost, da bodo socialne razmere tako uredili, da bodo imeli vsi ljudje delo in kruh. Pa

naj dá bogatim posameznikom in deželam plemenito srce, da bodo znali svoje bogastvo deliti s tistimi, ki nimajo snovnih dobrin niti za preživetje.

Ko molim za mir, prosim Boga, naj dá ljudem na vrhu, v katerih rokah je red v družbi, potrebno pamet, da ne bodo uveljavljali svoje trme s tem, da bodo pošiljali na druge ljudi tanke in bombe.

Še na nekaj ne gre pozabiti. Častitljivi benediktinski red, ki je ustvaril tolikšno kulturo, je imel zlato pravilo „moli in delaj!“ Ne samo „moli!“, pa tudi ne samo „delaj!“ Oboje. Moli, kakor da je vse odvisno od Boga, obenem pa delaj, kot da je vse odvisno od tebe. Tak red je ustvaril Bog.

brezbožni se na molitev požvižgajo

Da je za ateista molitev čista izguba časa in popoln nesmisel, je razumljivo. Če na drugem koncu telefonske žice ni nikogar, potem je človekovo govorjenje v slušalko pogovor s sogovornikom, ki ga ni. In za ateista ni pri molitvi na drugem koncu žice nikogar. A v

Bog je tu zunaj

Neka verna in pobožna žena je zelo ljubila Boga. Vsako jutro je šla v cerkev. Po poti so jo klicali otroci, ogovarjali berači, toda bila je tako potopljena v svoje pobožnosti, da jih sploh ni videla.

Nekega dne je šla, tako kot vedno, navzdol po cesti in prišla

tem, ateistovemu primeru ni vprašljiva smiselnost molitve, ampak smiselnost oziroma nesmiselnost ateistovega ateizma. Vsekakor je svet, iz katerega Boga odmislimo, čisti nesmisel.

Zakaj naj bi Boga prosil za vsakdanji kruh, ko pa vendar sam ve, česa potrebujemo, še preden ga prosimo, kot je rekel Jezus?

Jezus je to res rekel, ko je svaril pred molitvijo, ki ni molitev, ampak blebetanje. Isti Jezus nam je pa tudi naročil, naj prosimo Boga za vsakdanji kruh. Bog res ve, česa potrebujemo, a hoče, da ga za tisto prosimo. Je tako — če govorimo po človeško — kot da bi Bog rekel: to in to ti bom dal, če me boš

prosil, sicer pa ne. Da Bog ve, zakaj tako ravna, in da ima pravico ravnati, kot sam hoče, mu bomo menda že „dovolili“.

Še ena težava je pri molitvi, njena „neuspešnost“.

„Tako sem prosila Boga, da bi mi moj mucek ne umrl,“ mi je nekoč potožila mlada Parižanka, ki je skupaj s svojim argentinskim tovarišem pela južno-ameriške pesmi v neki restavraciji na Nemškem. „Ko mi ga Bog ni pustil pri življenju, sem zgubila vero.“

Temu in onemu se bo zdela ta izguba mačka smešna. Sam si lahko predstavljam, da je pomenila dekletu izguba prijazne živali pravo katastrofo. A pri

našem premišljevanju ne gre za vrednost ali nevednost izgubljenega bitja, ampak za to, da Bog goreče molitve ni uslišal.

Železni zakon božjega ravnanja je, da ne ostane nobena molitev v zraku. Bog vsako molitev sliši in usliši, vendar na način, kakor se zdi njemu za prosilca najbolj primeren. Včasih se nam mogoče že v življenju razodene, da je bil način, na kakršnega nas je Bog uslišal, za nas najbolj primeren, čeprav tega skrajna nismo razumeli. V večini primerov pa ostaja to božja skrivnost, ki se nam bo razodela v večnosti.

br

ko bi imeli vere vsaj za malo semence

Zjutraj sem premišljeval iz svetega pisma o dogodku, ko je prišla Kananejka Jezusa prosit, naj ozdravi njeno hčerko. Vsi trije Jezusovi odgovori na njeno prošnjo so se mi zdeli nemalo čudni.

● Prvi Jezusov odgovor je bil molk. Kratko malo ji ni odgovoril. In sem pomislil, kolikokrat se meni dogaja isto. Prosim in prosim, pa je, kakor da bi govoril v zrak. Bog pozna tudi ta način odgovarjanja. Dobro, da vem. Za drugič. Da ne bom potr.

● Drugi Jezusov odgovor je bil, da je on poslan samo k Izraelcem. Tudi to se mi je zazdelo čudno. Kaj ni Jezus odrešenik vsega sveta? Kako so se potem reševali Neizraelci njegovega časa? Ne vem. Odgovor mi ostaja skrivnost. Verujem pa, da si je Bog izbral najboljši način reševanja.

● Tretji Jezusov odgovor je bil ta, da je prelomil božji načrt, naredil izjemo in ženo uslišal. Tudi to je bilo nekaj ne navadnega. Svoje ravnanje je zaradi močne vere in goreče prošnje preproste žene povsem spremenil.

Žena, velika je tvoja vera! Ko bi imel jaz vsaj nekaj takšne! Saj bi že z vero, ki bi je bilo za majhno semence, lahko predstavljal smokve in gore.

v cerkev ravno še ob uri, ko se je navadno začela maša. Potisnila je vrata, toda niso se odprla. Ponovno jih je močneje potisnila in ugotovila, da so zaklenjena.

Misel, da bo prvokrat v vseh letih zamudila božjo službo, jo je potrla. Obupana je pogledala navzgor in zagledala v višini oči na vratih listek. Na njem je pisalo: „Sem zunaj.“

iz življenja cerkve

● PRED BRANDENBURŠKIMI VRATI V BERLINU se že od leta 1959 vrši „bdenje v opomin“, kjer poleti in pozimi, dan in noč, v lepem in slabem vremenu ljudje molijo in premišlujejo. Letošnji julij je bilo to bdenje posvečeno vzajemnosti s Slovenijo in Hrvaško. Vsak večer ob pol osmih se je pričela molitev za mir. S tem v zvezi je Berlinčan Lenartz potoval v Slovenijo in na Marijinem trgu v Ljubljani postavil križ, razobesil slovensko zastavo in

plakat z napisom: Slovenija, Berlin je s teboj. Večer za večerom je ure dolgo vztrajal na tistem mestu v molitvi za Slovenijo. Svoje početje je pojasnil z besedami: „Bolj kot podrte hiše presune Evropo tiha množica z gorečimi svečami v temi. To je edina pot, da Evropa spregleda.“

● V KOČEVSKEM ROGU bo maša za žrtve revolucije letos v nedeljo, 6. oktobra. Zaradi vojne je bilo treba žalno slovesnost premakniti s 7. julija na ta datum. Maša se bo začela ob 11. uri. Vodil jo bo ljubljanski nadškof.

● Koprška škofija je ustanovila v Vipavi prvo ZASEBNO GIMNAZIJO v Sloveniji po vojni. Gimnazija bo imela pravico javnosti — maturantje se bodo lahko vpisali na katero koli univerzo. Smer gimnazije bo humanistično klasična, poučevali bodo tri tuje jezike (angleščino, italijanščino, latinščino) in eno uro na teden verouka, program bo zelo zahteven, obiskovali jo bodo lahko fantje in dekleta. Dijaki, ki se bodo prijavili za malo semenišče, bodo stanovali v zavodu, ostali bodo

prihajali od doma. V prvi razred bodo letos sprejeli samo 20 dijakov.

● Bavarska deželna vlada je podarila slovenski vladi kot pomoč ob vojaškem napadu JA dve sodobni REŠEVALNI VOZILI, opremljeni z najsodobnejšo zdravniško opremo in do vrha naloženi z zdravili in sanitetnim materialom. Darilo je vredno pol milijona nemških mark.

● Nekaj mednarodnih dobrotelnih organizacij s sedežem v Ženevi je ponovno pozvalo svet, NAJ POMAGA LAČNIM AFRIČANOM. „Če ne bomo začeli pošiljati tja živila takoj, bo zaradi lakote umrlo 20 milijonov Afričanov.“ Od lakote so še posebej prizadeti prebivalci Etiopije, Sudana, Angole in Mozambika.

● MOHORJEVA TISKARNA v Celovcu je v začetku avgusta praznovala 40-letnico delovanja. Od obnovitve Mohorjeve v letu 1947 je izšlo do danes v Mohorjevi hiši 1,800.000 slovenskih knjig in drugih tiskov. Največ zaslug za Mohorjevo si je po vojni pridobil sedaj že pokojni prelat Hornböck.

ponosen sem, da sem Slovenec

Torontski nadškof Ambrožič je ob vojni v Sloveniji pisal ljubljanskemu nadškofu pismo, v katerem stoji med drugim tole:

Dragi Lojze, to pismo, kratko in morda angleško hladno, je namenjeno vsem, ki imate breme odločanja v teh težkih dnevih. Naj vam vsem čestitam (ta beseda je vse prešibka) k vašemu odločanju, korajžji in brihtnosti v zadnjih treh ali štirih tednih. Kako lepo je bilo, ob vsem vašem trpljenju in negotovosti, biti Slovenec v teh dneh.

Dobili ste politično in vojaško bitko, zmagali ste pa na še odločilnejši fronti, namreč na fronti javnih občil in svetovnega političnega mnenja. Prvič v vsej moderni zgodovini je Slovenija kot Slovenija prihajala na prve strani svetovnih dnevnikov in v prve minute televizijskih poročil dan za dnev, teden za tednom. Vaš odpor, vaš pogum, vaša pamet in spretnost, vaše gentlemenstvo je nekaj čudovitega. Naj se vam kot emigrant iz srca zahvalim — to, kar ste vi, me potrjuje v novi domovini.

Sam sem napravil, kar sem pač mogel: pisal sem predsedniku kanadske zvezne vlade, govoril z javnimi občili, poskrbel za izjavo kanadske in ameriške škofovske konference.

Slovenci v Kanadi in Torontu pomagajo stari domovini z vso vdanostjo in iznajdljivostjo. Toda glavno delo ste in boste opravili vi, Slovenci v domovini. Naj vam povem, kako ponosen sem, da sem Slovenec.

Naj bo Bog z vami v težavah, ki vas še čakajo.
Toronto, 13. julija 1991

Vdani Lojze Ambrožič

Slovenija

Moja dežela.

na sploh

NOV SLOVENSKI GRB IN ZASTAVA

Ustavna komisija je sprejela osnutek za slovenki grb, ki ga je izdelal akademski kipar Marko Pogačnik. V sredi

ščita stoji Triglav, pod njim sta dve valoviti črti, ki ponazarjata morje, nad njim pa v obliki navzdol obrnjenega trikotnika tri šesterokrake rumene zvezde.

KARAVANŠKI PREDOR ODPRT

Velika vrata zahodne Evrope na jug, karavanški predor, so 2. junija ob 6^h zjutraj odprli. Predor je dolg 7864 metrov. Poznavalci ga uvrščajo med gradbeno najzahtevnejše tovrstne gradnje v Alpah in enega najsodobnejše opremljenih cestnih mejnih prehodov v Evropi. Predor je blagoslovil ljubljanski nadškof. Pri gradnji avtoceste na avstrijski strani zamujajo za leto dni. Od 16,8 km dolge avtocestne zveze do predora mora na petih kilometrih promet potekati po nedokončanem delu. Na končanem delu avtoceste pa tudi še manjkajo odstavnih pasovi, mreže zoper divjad in pregrade proti hrupu.

SLOVENIJA — UMETNOSTNI VODNIK

Izšla je knjiga umetnostnega zgodovinarja dr. Naceta Šumija Slovenija — umetnostni vodnik. Pisec se je v knjigi odločil za celotno ozemlje, kjer žive Slovenci, se pravi tudi za zamejstvo v

Ljubljanski in beograjski nadškof na poti k slovesni razglasitvi svobodne in neodvisne Republike Slovenije v Ljubljani.

Italiji, Avstriji in na Madžarskem. Seveda ni moglo priti v knjigo vse, kar imamo, ker bi obseg dela bistveno narastel. V knjigi je 705 barvnih posnetkov, večinoma iz zadnjih dveh let. Gre za izčrpen, sodobno oblikovan, praktično uporaben vodnik. Izšel je v 7000 izvodih.

VODNIKOVA DOMAČIJA — KULTURNI HRAM

Vodnikova domačija, ki so jo prenovljeno odprli pred sedmimi leti, postaja središče v šišenski občini. Uspešno jim je podstrešje preurediti v dvorano s sto sedeži, v kateri prirejajo gledališke in lutkovne predstave ter glasbene prireditve. Veliko zanimanje je tudi za razstavljanje v galerijskih prostorih in za knjižnico ter glasbeno in likovno šolo.

VLAK EUROCITY TUDI PRI NAS

V začetku junija je začel na progi Zagreb-Ljubljana-München voziti vlak evropske kakovosti Eurocity Mimara, med Ljubljano in Beljakom pa zeleni vlak. Eurocity Mimara bo vozil vsak dan. Iz Zagreba bo odpeljal ob 8.10, nato pa se bo ustavil še v Ljubljani, na postaji Lesce-Bled, v Salzburgu, v

GENERALSKA DEBATA V BEOGRADU

»KVSE? Človekove pravice? Kaj neki je to? ...«

LANG, »Süddeutsche Zeitung«, München

Na Trg revolucije v Ljubljani so se k slovesnosti proglasitve samostojne in neodvisne RS zbrale množice rojakov.

München pa bo prispel ob 16.35. V nasprotni smeri bo odpeljal ob 13.25 in bo prispel v Zagreb ob 21.48. Vlak lahko prepelje 400 potnikov. Na njem veljajo le mednarodne vozovnice. Doplačati je treba tudi dodatek za tovrstne vlake.

SLOVESNA PRISEGA PRVIH VOJAKOV SLOVENSKE TO

V vojaških učnih središčih na Igu in v Pekrah, v katerih poteka poskusno usposabljanje, so zaprisegli 270 vojakov slovenske Teritorialne obrambe. Zapisega je bila zelo slovesna, saj so se je poleg svojcev in prijateljev vojakov udeležili tudi nekateri člani slovenske oblasti. Vojake usposabljujejo častniki in podčastniki v sodobnem vojaškem duhu, v skladu s sodobnimi vojaškimi nauki in ob spoštovanju vojakove osebnosti.

VERŠKE ŠOLE — JAVNE

Slovenska skupščina je podprla zakonski predlog, da bi že letos dobili diplomanti verskih šol spričevala oziroma diplome z veljavnostjo javne listine. Priznanje spričeval verskih šol (Vipava, Želimlje) in diplom študentov Teološke fakultete v Ljubljani z oddelkom v Mariboru (značaj javne šole je bil fa-

kulteti vzet pred 41 leti) kot javno veljavnih spričeval so uredili s popravkom Zakona o pravnem položaju verskih skupnosti v RS. Verske skupnosti bodo odslej lahko tudi ustanovljale zavode s pravico javnosti v sistemu vzgoje, varstva in izobraževanja.

od tu in tam

AJDOVŠČINA

Tukajšnje podjetje Fructal spada med najpomembnejše predelovalce sadja v sokove, sirupe, marmelade, džeme (v sladkorni raztopini kuhani koščki sadja) in druge izdelke mednarodni bivše Jugoslavije. Načrtujejo, da bodo letos z izvozom iztržili 6,5 milijona dolarjev. Pred kratkim so dosegli, da bodo lahko štiri vrste džema, in sicer jagodovega, malinovega, mareličnega in breskvinega, uvažali v ZDA brez carine.

BEGUNJE

V Galeriji Avsenik v Begunjah so

odprli razstavo, s katero so slovenski gozdarji praznovali stoletnico varovanja naravne dediščine, pragozdov na Slovenskem. V Sloveniji imamo 14 pragozdov. To so: Bukov vrh, Ždrocle, Krok, Strmec, Prelesnikova koliševka, Rajhenavski Rog, Kopa, Pečka, Trdinov vrh, Ravna gora, Krakovski gozd, Šumik, Donačka gora in Belinovec. Največje območje so Ždrocle na Notranjskem, najbolj ohranjena pa sta pragozdova Pečka (60 ha) na območju Novega mesta in Rajhenavski Rog (51 ha) na območju Kočevja. Vsi slovenski pragozdovi skupaj merijo 344 ha. Kar 52 % slovenske površine zavzemajo gozdovi. V Evropi ima več gozdov samo Švedska.

BOHINJSKA BISTRICA

V Bohinju so poleti organizirali za tuje turiste vrsto prireditvev: tekme čolnov na Bohinjskem jezeru, taborniški tek okrog jezera, triatlon (troboj) Bohinj 91 in dirko z gorskimi kolesi. Temu, športno-razvedrilnemu delu prireditvev, so pridružili običajne zabave, kot so kresna noč na Bohinjskem jezeru, kravji bal, vasovanje in kmečka ohcet, lovska veselica in Zoisove igre. Za tuje goste je stal polpenzion od 40 do 100 mark, za domače goste je bila cena za 20 % nižja.

CELJE

V prostorih bivšega Eleganta v Stanetovi ulici so odprli zasebno pekarno Šket, ki je najsodobneje opremljena. Pekli bodo več vrst kruha po starem receptu, tudi bio kruh iz grobo zmlete moke, poleg tega pa slano in sladko pecivo z dodatki maka, sira, šunke in sezama, štručke s sirom in šunko ter bigne za diabetike.

ČATEŠKE TOPLICE

V kopalnem zdravilišču Čateške toplice so odprli nove bazene s površino 1800 kvadratnih metrov, tako da zdaj vse tamkajšnje vodne površine merijo 5500 kvadratnih metrov. S to gradbeno in turistično odlično gradnjo se lahko Slovenija postavi ob bok razviti Evropi, je dejal na odprtju novih bazenov minister za turizem in gostinstvo Baš. Jeseni bodo na gradu Mokrice odprli veliko igrišče za golf, načrtujejo pa tudi

gradnjo večje teniške dvorane na Čatežu.

ČRNA VAS NA LJUBLJANSKEM BARJU

Cerkev sv. Mihaela v Črni vasi so razglasili za kulturni spomenik. Ta cerkev je eno najbolj značilnih del arhitekta Jožeta Plečnika. Zaradi neustrezne močvirnate podlage je bila gradnja še posebej težavna. Cerkev stoji na tisoč pilotih. Ta stavbarski dragulj je pomemben zaradi značilnih Plečnikovih stebrov, zvonika in notranjosti. Cerkev je zgrajena iz opeke, lesa in znamenitega podpeškega kamna.

JURŠINCI V SLOVENSkih GORICAH

Zelo slovesno so odprli prizidek k stari šoli. Knjižnica, šest učilnic, predavalnica za slovenski jezik in spremljajoči prostori merijo 1021 metrov. Prenovljena je bila tudi kotlarna. Obnovili bodo še staro šolo ter zgradili telovadnico in zaklonišče.

KAMNIK

Razdalja med Ljubljano in Kamnikom meri le 23 kilometrov, a med njima vozi že sto let vlak, znani kamničan ali kamniška raca. 16. junija je iz Ljubljane odpeljal ob godbi železničarskega pihalnega orkestra slovesno okrašen muzejski vlak. Pomudil se je po pol ure v Črnučah, Domžalah in Jaršah — povsod so ga slovesno sprejeli — v Kamniku ga je pa pričakalo tisoč ljudi. Graditelju kamniške železnice Alojzu Prašnikarju so na kamniški postaji odkrili spominsko ploščo.

LJUBLJANA

Na Univerzitetnem kliničnem centru so dobili naj sodobnejšo opremo, s katero bodo lahko opravljali najtežje operacije na očesni steklovinini in mrežnici. Naši zdravniki, ki so se v tujini posebej dodatno usposabljali za delo z naj sodobnejšo tehniko, bodo zagotavljali enako kakovostne storitve kot na vrhunskih klinikah po svetu.

LJUBLJANA

Na Rudniku v Ljubljani so odprli nov gasilski dom. V poldrugem letu so kon-

Navdušenje ljudskih množic ob razglasitvi naše neodvisnosti je bilo nepopisno. Bil je resnični ljudski shod.

čali njegov spodnji del, v katerem bodo shranjevali opremo in parkirali vozila. Zgornjega, kjer bodo pisarne, nameravajo urediti do jeseni. Dotrajanost in prostorsko stisko v starem domu je nadomestila sodobna garaža. K hitri zgraditvi doma so prispevali gasilci in krajanje s prostovoljnimi delom in denarjem. Gasilski dom je velikega pomena, saj prav tu raste nov mestni industrijski pas.

LJUBLJANA

Podjetje Žito je svojo staro parno pekarno na Tržaški povsem obnovilo. V prenovljeni pekarni bodo napekli največ črnega kruha, poleg njega pa še rženega, butičnega, sorškega in polnozrnatega. V osmih urah ga bodo spekli po dve toni. S peko visoko kakovostnih vrst kruha se uvrščajo prav v vrh pekarskih izdelkov.

LJUTOMER

O kresu so pripravili v Prlekiji in Prekmurju prireditev Čarovnija slovenstva — čar kresne noči. V Ljutomeru se je najprej vršil na grajskem dvorišču večer ljudskih pesmi in pripovedk. Drugi dan so se zbrali pisatelji, kritiki in leposlovni zgodovinarji v jeru-

zalemski vinski kleti Malek k strokovnoznanstvenemu posvetu o slovenskem romanu. Potem je bilo v srednji Bistrici-Razkrižje poletno popoldne na bregovih Mure s predstavitvijo domačih šeg, kuhinje in obrti ob igranju domačih glasbenih skupin. Zvečer so se vršili kresovalni obredi, kot je spuščanje sončevih ladij in proženje šib.

MARIBOR

Slovesno so odprli novo porodišnico, zgrajeno z denarjem občanov. Bodoče matere in novorojenčki bodo imeli v novi stavbi zelo ugodne razmere. Namesto po osem ali celo deset porodnic v eni sobi bodo te odslej v dvo- in triposteljnih sobah, ki so med seboj povezane s skupnimi sanitarijama. V stavbi je 96 postelj. Na odprtju je govorila mariborska županja, stavbo je blagoslovil mariborski škof Kramberger, navzoča je bila tudi ministrica za zdravstvo.

MARIBOR

V pritličju stavbe UNZ v Maistrovi ulici so občanom prikazali alarmne sisteme in tehnične ter mehanske naprave, s katerimi lahko zavarujejo sebe oziroma svoje imetje. Uredili so poseb-

Vojaki slovenske Teritorialne obrambe na prazniku razglasitve samostojne SR.

no sobo, v kateri so razstavljene naprave, ki jih je mogoče kupiti tudi v Sloveniji. Ob sredah, ko je dan odprtih vrat za ogled alarmnih in varovalnih naprav, je tam tudi strokovnjak, ki obiskovalcem svetuje najprimernejšo napravo za varovanje imetja. Za tako vrsto pomoči občanom so se odločili zaradi vse večjega števila vlomov in ker opazajo, da ljudje še vedno premalo skrbijo za zavarovanje tako sebe kot svojega imetja.

MARIBOR

Minister za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano Osterc je ob podelitvi priznanj vinogradnikom za mariborska vina letnika 1990 rekel, da se lahko ta vina primerjajo z najboljšimi avstrijskimi, nemškimi in francoskimi vini in da je edino smiselna usmeritev vinogradnikov v pridelavo vrhunskih vin.

MARIBOR

V prostorih športne dvorane Tabor se je vršil prvi planinski sejem pri nas. Geslo sejma je bilo „Vse za v nahrbt-

nik“, predstavilo pa se je 60 razstavljavcev. Obiskovalci so lahko razstavljeno blago tudi kupili. V tednu, ko je sejem trajal, je bilo tudi več pedavanj o varovanju narave in športno plezanje.

MURSKA SOBOTA

Ob 700-letnici ustanovitve švicarske konfederacije so v soboški Galeriji odprli razstavo pod naslovom „Iz oči v oči s Švico“. Hkrati z razstavo so v galeriji odprli tudi razstavo risb skoraj trisotih malčkov in učencev pomurskih vrtcev in šol.

PIREŠICA

Dotrajani zastareli asfaltni bazi celjskega cestnega podjetja so nadomestili z novo asfaltno bazo svetovno znane švicarske firme Ammann. To je najsodobnejša oprema, ki je glede čistosti okolja neoporečna. V računalniško vodeni bazi bodo namesto dose-danjih 21 zaposleni le štirje delavci. Zmogljivost bo 240 ton asfaltne mešanice na uro ali 2500 ton na dan. Lahko bodo delali tudi barvaste asfalte ali jih mešali s kavčukom.

PREDMEJA

V Predmeji na robu Trnovskega gozda, na hiši, kjer se je rodil Narte Velikonja, so temu slovenskemu pisatelju odkrili spominsko ploščo. Na slovesnosti je govoril pesnik Dane Zajc. Velikonja bi letos dopolnil sto let. V mladosti je zaslovel z odličnimi novelami. Med vojno je kot novinar odločno nastopil proti komunizmu. Čeprav je bil

invalid, ga je nova oblast po koncu vojne obsodila in likvidirala. Seveda je bil mož v vsej dobi partijskega enoumja na seznamu prepovedanih pisateljev. V kratkem bo izšel izbor njegovih novel.

PRELESJE

Več kot šest tisoč prebivalcev Goriških Brd bo odslej dobivalo pitno vodo iz novega vodnega vira. Podjetje Goriški vodovodi je priključilo briški vodovod na tri nove vrtine v bližini dosedanjega črpališča na bregu Soče v Prelesju. Voda bo prihajala iz podtalnice, ki se napaja iz kraškega zaledja in ni povezana s Sočo.

ŠENTVID PRI STIČNI

23. junija se je tu vršil 22. tabor slovenskih pevskih zborov. Pelo je skoraj 250 zborov z več kot 5000 pevci. Približno toliko je bilo tudi poslušalcev. Geslo letošnjega tabora je bilo: „pojo naj ljudje — za neodvisno Slovenijo“. Poleg Zdravice so zapeli še devet pesmi. Igrala je godba slovenske policije.

TACEN

Konec junija se je v Tacnu vršilo svetovno prvenstvo kajakašev in kanuistov v slalomu na divjih vodah. Prvenstvo se je začelo s spustom na Soči. Francozi so osvojili štiri zlate kolajne, eno srebrno in dve bronasti; Nemčija dve zlati; ZDA in Velika Britanija po eno zlato. Slovenska reprezentanca se je z eno srebrno kolajno uvrstila na šesto mesto.

Predsednik slovenske skupščine Bučar, predsednik slovenske vlade Peterle in član državnega predsedstva Oman ob prazniku osamosvojitve RS.

vrenje v slovenskem kotlu

Naša luč julija in avgusta ni izšla. Medtem se je v Sloveniji in Jugoslaviji zgodilo toliko pomembnih stvari. Glavne je treba vsaj bežno omeniti, čeprav je od tedaj steklo že precej časa.

DVE Z JUGA

● Jugoslovanski zvezni parlament je sredi maja samovoljno in brez sodelovanja slovenskih in hrvaških poslancev potrdil kosovskega, črnogorskega in vojvodinskega člana državnega predsedstva. Vsaj kosovski član je bil **nezakonito** izbran, ker ga je izvolil srbski parlament, ne pa kosovski.

● Po načelu kroženja bi moral biti potrjen Hrvat Mesić za novega predsednika Jugoslavije. Proti njemu pa so glasovali zastopniki Srbije, Črne gore, Vojvodine in Kosova, sami pristaši srbskega predsednika Miloševića. **Odklonitev Mesića** je bila nezakonita.

VOJAŠKI DOGODEK PRI MARIBORU

V učnem središču teritorialne obrambe v Pekrah pri Mariboru se usposablja slovenski fantje, ki bi morali sicer služiti vojaški rok v JA. 23. maja zjutraj sta dva občana na sprehodu po gozdu opazila dva uniformirana moška — patrolja TO ju je poiskala — bila sta pripadnika JA. Aretirali so ju, zaslislali in za pol ure zadržali v središču.

To središče so obkolile jugoslovanske (JA) oklepne enote. Od vodja učnega središča so zahtevali izročitev enote, ki je zjutraj zajela njihova izvidnika. Prispeli so še oklepniki vojaške policije. Vojašnico JA so občani obkolili zato, da ne bi mogli iz nje tanki.

Vključili so se predstavniki občine in v mariborski občinski skupščini so se vpričo mariborske županje začeli pogovori med JA in teritorialno obrambo (TO).

Krog ene ponoči so med pogajanj in na znamenje gen. Delića vdrl i v mestno hišo vojaki JA in ugrabili podpolkovnika Miloševića in stotnika Ozmeča, oba od TO. Odpeljali so ju v vozilih z oznako Rdečega križa. Oboje, ugrabitev med pogajanj in zloraba znaka RK, velja za grobo kršitev mednarodnih dogovorov.

Vlada je ugrabitev obsodila, obrambni minister Janša je pa dal odklopiti električni tok in telefone vsem zgradbam, ki jih v Sloveniji zaseda JA, razen vojaških bolnišnic.

Ko je na Ptuj u elektrikar podjetja Elektro Maribor odklapljal elektriko na električni zgradbi, ki stoji zunaj kasarniške ograje, je stražar brez predpisane opozorila nanj streljal in mu pri tem prestrelil koleno, nato pa še ni dovolil, da bi ranjencu pomagalo osebje vozila za prvo pomoč.

Oba ugrabljena častnika TO sta bila isti dan popoldne izpuščena. Tik po izpustitvi je oklepno vozilo JA brezobzirno zapeljalo v ljudi, ki so se tam nabrali, da bi preprečili prihod tankov, in pri tem do smrti povozilo enega od demonstrantov.

Republiška oblast je javnosti poslala sporočilo: zamisel za sprožitev dogodka v Mariboru je izoblikoval načelnik generalštaba JA gen. Adžić. Poveljujoči starešina pa je bil gen. Delić, poveljnik JA v Mariboru. Pogajanja v Mariboru so zavlačevali z namenom, da bi se jih udeležil predstavnik republiškega vodstva, ki bi ga potem ugrabili in dali pred vojaško sodišče zaradi nespoštovanja zveznih zakonov.

Zaradi protesta občanov in po ostr i kritiki mednarodne javnosti je glavni štab JA ukazal ustaviti nadaljnje ofenzivne aktivnosti. Namen akcije je bil preprečiti nadaljevanje slovenskega osamosvajanja.

SAMOSTOJNA SLOVENIJA!

Po tisoč letih nemškega gospodstva in po 73 letih življenja v Jugoslaviji je slovenska skupščina 25. junija razglasila novo neodvisno in samostojno evropsko državo — Republiko Slovenijo. S tem je udejanila odločitev, ki so jo izrazili ljudje na plebiscitu pred pol leta. Od tega dne je Slovenija samostojna in neodvisna država, Republika Slovenija.

Takoj naslednji dan so se iz vojašnic premaknili tanki. Obkolili so mejne prehode. Občani so jim skušali z barikadami preprečiti pot do meje. Zvezna oblast je čez dan zaprla slovenska letališča in prepovedala promet v slovenskem zračnem prostoru. Slovenijo so preletavala letala JA.

Slovensko politično vodstvo se je odločilo, da praznuje osamosvojitve Slovenije en dan prej, kot je bilo načrtovano, ker bi utegnili JA praznovanje preprečiti.

Točno ob pol devetih zvečer, ko bi se morala slovesnost začeti, so letala JA nizko preletela trg proslave. Priridelj i slovesnosti so že prej prestavili začetek le-te na kasnejši čas in jo skrajšali, zlasti še zaradi pretenj armade in sumljivih premikov oklepnih vozil po Sloveniji.

Zvezna vlada je sklenila, da nadzor nad slovenskimi mejami prevzame zvezno notranje ministrstvo ob podpori zveznega obrambnega ministrstva.

SEDEMNEVNA VOJNA V SLOVENIJI

27. junija

Navsezgodaj je **JA** krenila iz vojašnic s tanki **zavzet slovenske mejne prehode**. Ljudje so jim zastavljali pot s tovrnjaki, ki pa so jih tanki brezobzirno pomendrali in s tem puščali za seboj strahotno razdejvanje. Ustavljale so jih tudi enote TO in nanje so se spravljali celo goloroki občani. Kljub vsemu so zvezne vojaške enote zasedle skoraj vse slovenske mejne prehode. Tanki in prevozni avtomobili so obkolili letališče na Brniku.

Slovenija je bila v vojni.

cilj napada: streti demokracijo v Sloveniji

Ob napadu JA na Slovenijo so slovenski škofje izdali poziv, v katerem so med drugim zapisali:

Ponovno in nujno pozivamo vse škofovske konference v Evropi in svetu ter vse katoliške organizacije, naj nadaljujejo in krepijo svoja prizadevanja, da bi prenehala vojaška agresija in okupacija Slovenije, ki jo izvaja jugoslovanska armada.

Armada ne spoštuje prekinitve ognja in obtožuje druge, da je ne spoštujejo. Pripravljajo se celo nov napad. Tudi ne spoštuje najbolj osnovnih načel človečnosti, h katerim jo zavezujejo mednarodne konvencije. Ne mislite, da v osrčju Evrope ni možna vzpostavitev vojaške in komunistične diktature. Prosimo vas, storite vse, da to preprečite.

Gre za agresijo, ki je bila že nekaj mesecev preiščljena, njen končni cilj pa je streti demokracijo v Sloveniji. Vsaka druga informacija je napačna. Ne verjemite informacijam, ki prihajajo iz Beograda.

Najbolj učinkovito sredstvo za obrambo demokracije, človekovih pravic in civilnega prebivalstva v Sloveniji bi bilo takojšnje priznanje suverene države Slovenije. Kajti Slovenija je razglasila neodvisnost zato, da bi zavarovala svojo demokracijo.

Sestalo se je predsedstvo Slovenije, ocenilo, da gre za napad na Slovenijo in trajno okupacijo. Zato je odredilo, da se morajo enote TO napadalcu upreti.

Sredi popoldneva so padle pri Ormožu prve žrtve. Na tamkajšnjem mostu čez Dravo je vojska barikade, ki so jih sestavljali tovarnjaki in težka gradbena mehanizacija, razstrelila. Film o tem in o primerih, ko so tanki JA osebne avte, ki so jim skušali zastaviti pot, mendlali, so obkrožile ves svet. To je bila največja propaganda proti JA.

Na Trzin so se spustili helikopterji, ki pa so jih enote TO v najhujših spopadih z JA zavrnila. Padle so nove žrtve.

Številne kolone tankov so vojaki TO ustavili in vkleščili med barikade. TO je zajela prve vojne ujetnike.

Kmalu je postalo jasno, da bliskovita vojna, ki jo je načrtovalo poveljstvo JA, ni uspela. To pa je bilo nepojmljivo ponizanje generalov vsemogočne JA, ki se je imela vso dobo po koncu druge svetovne vojne za nepremagljivo in za popolnega gospodarja Titove Jugoslavije. Generali so se sklenili maščevati.

Slovenski obrambni minister Janša je ukazal odrezati jugoslovanski vojski v Sloveniji — razen njenim bolnišnicam — vse telefonske zveze, ukiniti električni tok in zavreti dovoz hrane. Predsedstvo RS je odpoklicalo vse slovenske aktivne starešine in civilne osebe v službi v JA in pozvalo vse starešine in vojake v JA, naj zapustijo te enote. Mnogi vojaki in oficirji JA so se predali enotam TO.

28. junija

Povsod po Sloveniji so se boji nadaljevali. JA je svojo surovost vse bolj stopnjevala. Bombardirala je letališče Brnik in Mursko Soboto, na mejnem prehodu v Šentilju in na dolenjki so vžgali tudi po tovarnjakih, ki so bili enako kot tanki ujeti v blokade, in pri tem ubili ali ranili tudi precej po naključju navzočih ljudi, med njimi nekaj tujih voznikov tovarnjakov. V Gornji Radgoni je prišlo do prave vojne med JA in TO.

Napadli so televizijske oddajnike.

Tanki so prodrli v Gornjo Radgono in pri tem streljali kar povprek po civilistih. JA je zavzela mejni prehod.

Ob 21. uri je prišlo na zahtevo zveze ne vlade do prekinitve spopadov.

Evropska skupnost je poslala trojko zunanjih ministrov na pogovore v Jugoslavijo. Zahtevali so ustavitev oboroženih spopadov, razglasitev Mesića za državnega predsednika in trimesečno zamrznitev slovenskih in hrvaških osamosvojitvenih dejanj.

Trojki je bilo obljubljeno, da bo Mesić potrjen za državnega predsednika.

29. junija

Mesić ni bil potrjen za državnega predsednika.

30. junija

Ponoči se je tajno v Ljubljani sestal slovenski parlament in podprl odložitve nadaljnjih korakov poti v slovensko samostojnost, nikakor pa ne njene ukinitve.

Ob devetih zjutraj so sprožili v Ljubljani alarm za zračni napad.

TO je zavzela nekaj novih mejnih prehodov.

1. julija

Ponoči je v Črnem vrhu nad Idrijo odjeknila eksplozija: jugoslovanski vojaki so razstrelili bližnje skladišče orožja in streliva. Eksplozija je pustila za

seboj šest metrov globoko jamo in poškodovala več kot 80 % hiš.

V zraku so se spet pojavila **letala in helikopteri**. Nekateri so streljali po civilistih, čeprav so nosili oznake Rdečega križa. Napeto je bilo na številnih mejnih prehodih, kjer so se vršila pogajanja, a je prihajalo tudi do manjših spopadov. Do spopada je prišlo tudi na dolenjki, kjer se je vklenjena kolona skušala premakniti, a so jo teritorialci zaustavili.

Začel je veljati sporazum o **umiku armade** v vojašnice.

Do tedaj je bilo **782 ubežnikov iz JA**, od njih največ Slovencev. Teritorialci so **zajeli 1277 pripadnikov JA**. V zvezni vojski je bilo še 3000 vojakov iz Slovenije.

2. julija

Po razmeroma mirni noči je začela JA uresničevati drugo fazo okupacije Slovenije. Kolona 20 tankov **pri Medvedjeku** se je premaknila do Krakovskega gozda, kjer je prišlo do spopada. TO je razbila in popolnoma uničila kolono oklepnih vozil v Krakovskem gozdu, čeprav so prej bombniki napadli njena oporišča in barikade. Iz Hrvaške je krenila nova kolona oklepnih vozil.

Po vsej Sloveniji so se oglasile sirene, kajti ob 9. uri se je iztekel ultimatum JA, naj bi se ji Slovenija vdala. K sreči napada ni bilo.

Malo po 14. uri je Ljubljano preletelo **bojno letalo JA** in proti grajskemu hribu izstrelilo tri rakete. Protiletalska obramba TO je na napad odgovorila z raketami.

Bombniki so spet napadli **radijske in televizijske oddajnike** na Krvavcu, Kumu in Nanosu in radijski oddajnik v Domžalah, ker je iz njih slovenska oblast pozivala vojake, naj dezertirajo iz JA. Po mnogih slovenskih mestih so sprožili alarme zaradi nevarnosti zračnega napada.

Nemški zunanji minister **Genscher** je obiskal Beograd in Zagreb. Armada in zvezna vlada sta storili vse, da ni prišel v Ljubljano, kakor je bil načrtoval. Slovensko politično vodstvo se je z njim sešlo v Beljaku.

3. julija

Ozračje v Sloveniji je bilo še vedno napeto.

Sedmi dan vojne je potekal v senci **ponovnih groženj armade**. Dopoldne je v Pomurju in Posavju pokalo in tankovske enote niso mirovale. Očitno ni oblasti, ki bi lahko uspešno nadzorovala armado.

4. julija

Boji v Sloveniji **so se končali**. JA se je začela umikati v vojašnice. Spopadov ni bilo več.

En teden vojne je Sloveniji prizadejal škodo, ki jo bo mogoče odpraviti še

v nekaj letih. **Ogromna škoda** je na uničenih vozilih in mehanizaciji. Letalski promet si še dolgo ne bo opomogel. Vsak dan je en milijon dinarjev škode, ker oblast v Beogradu ne odpre za letala zračnega prostora v Sloveniji. Turizma je za letos konec. Po oceni slovenske vlade je celotne škode za več kot 2,7 milijarde dolarjev. Poškodovanih ali uničenih je 520 km slovenskih cest.

Poleg vsega so zvezni vojaki in policisti **izropali in razdejali** npr. Kompsovo brezcarinsko prodajalno na Škofijah. Pijani zvezni policisti so v brezcarinski prodajalni na prehodu Fernetiči tudi streljali in povzročili bitko.

SVETOVNI SLOVENSKE KONGRES JE ZAČEL SVOJE POSLANSTVO

Prvi shod Svetovnega Slovenskega kongresa se je vršil **27. junija** ob 10. uri v Cankarjevem domu. Zbrali so se Slovenci iz 21 držav. Prišlo je nekaj več kot 200 delegatov, pol iz tujine, pol iz Slovenije, in 250 gostov.

Shod je bil kljub temu, da se je prav tiste dni začela v Sloveniji vojna, **uspešen**. Izvolili so vodstvo, nadzorni odbor in častno razsodišče. Zaradi zaostre-

nega položaja je zborovanje trajalo samo dva dni in ne štiri, kot je bilo predvideno. Delegati in gostje so se 28. junija pozno popoldne razšli. SSK je ustanovljen, ima demokratično izvoljeno vodstvo, s statutom opredeljena pravila in sedež — za zdaj je to Trst.

Vodstvo bodo sestavljali Bojan Brezigar iz Trsta kot predsednik, Viktor Blažič (Slovenija), Lojze Dolinar (Avstrija), Jurij Terseglav (Nemčija), Jože Bernik (ZDA). Za finance bo odgovoren John Hočevar iz ZDA.

Ustanovna seja Svetovnega slovenskega kongresa v Cankarjevem domu v Ljubljani.

24. julija

Danes sem se namenil v **Belo krajino**. Tolikokrat sem se v življenju srečaval z Župančičem — tudi osebno sem ga med vojno nekajkrat v Ljubljani srečal — da moram priti do njegove rojstne hiše, čeprav je prav na dnu te pokrajine.

Škofljica-Grosuplje-Višnja goravančna gorica. Tu se usmerim proti jugu, saj moram videti Jurčičevo domačijo na Muljavi. Ustavim se pri tej. Prijazna in simpatična vodička mi razkaže Jurčičevino: njegovo rojstno hišo z zibko in bohkovim kotom, mizo in svetimi podobami, Krjavljevo kočo, čebeljnak, gospodarsko poslopje in senik. Prav zlahka si zamislim tukaj modrovanje vaških očancev pri Obr-

Vas Kot pri Semiču je razložena vinogradniška vas med zidanicami.

po 45 letih križem kražem po Sloveniji

ščaku in ljubezen učitelja Kvasa do grajske Manice.

Še zlati oltar v cerkvi moram videti. Mežnar mi odpre božji hram. Ne morem se napiti te lepote vaške cerkve, ki se vsa sveti v zlatu.

Pot me pelje naprej navzdol do **Krke**, potem pa v desno proti **Žužemberku**. Le kaj so hoteli dokazati tovariši s tem, da so pustili razvaline žužemberškega gradu vsa leta takšne, kot so?

Tudi razvaline gradu v **Soteski** so zame, ki poznam medvojno dogajanje čisto, brez poti skozi partijska sita, so sramota revolucionarnih primitivcev, ki sta jim pri zažiganju največjih slovenskih dragocenosti oporekala celo Jakac in Djilas, oba udeleženca revolucije.

V **Dolenjskih Toplicah** mi prihaja v spomin priganjaštvo v Cirilmetodijsko društvo, kar me pač ne polni s posebnim veseljem.

Pripeljem se do **Gorjancev** in čeznje, kjer se svet prevesi v ravan. Prispem v razloženo vas v prisojnem bregu, v **Semiču**, središče belokrajnskega vinogradništva.

Bela krajina! Zasanjana dežela belih brez in praproti, vinogradov in zidanic v njih. Dežela bele ljudske noše in zelenega Jurija, metliškega in črnomaljskega kola, pisanic in tkanja domačega platna.

Peljem se dalje in dospem v **Črnomelj**, kulturno in gospodarsko središče Bele krajine. Vredno bi si

bilo ogledati tukajšnji grad in komendsko poslopje, a ker bi na vsak način rad obiskal Župančičevo rojstno hišo v Vinici, moram naprej.

Skozi **Dragatuš** se končno pripeljem v **Vinico**. Vprašam, kje je Župančičeva rojstna hiša. Ko pridem do nje, me resnično presunejo besede iz Dume, vklesane z zlatimi črkami v spominsko ploščo na hiši: **O RODNI DOM, O HIŠE OČETOVE STREHA TI**. Kolikokrat sem v 13 tisoč kilometrov oddaljeni Argentini s slovenskimi fanti ponavljal te besede za kakšen nastop! Tu je torej ta rodni dom.

Poiščem gospo, ki ima ključke za v hišo. Ogledam si mali muzej v njej. Škoda, si mislim, kakor sem bral v neki zamejski literarni zgodovini, da je bil Župančič večji pesnik kot človek. Škoda, da je tako velik

V središču Novega mesta, metropoli Dolenjske.

talent podpiral partijsko pustolovščino med vojno in po njej. Kaj ni videl, da pomeni enopartijska diktatura nezaslišano kratenje demokracije narodu? Poet, ali poznaš svoj dolg?

Vračam se po zahodni strani Bele krajine. Dospem v **Metliko**. Spomnim se, da je bil njega dni tukaj pred svojim odhodom v Ameriko za kaplana kasnejši svetniški indijanski škof Friderik Baraga. Kakšen značaj!

Oglasim se v župnišču in naletim na izredno prijaznega župnika. Takoj mi ponudi brizganec, ki se mu v tej vročini seveda ne morem odreči. Ker gre k **Trem faram** pripravljat vse potrebno za jutrišnje srečanje zdomcev, me povabi s seboj.

Tri fare, to je tri cerkve ena poleg druge, so res nekaj neverjetnega. Berem, da so iz 14. in 15. stoletja in da sodijo med največje umetnostne spomenike Bele krajine.

Vračam se prek Gorjancev in naslednja postaja je **Novo mesto** ob zasanjani Krki, a ker se dan že nagiba v večer, si lahko ogledam le nekaj stvari v mestnem jedru. Spomnim se Ketteja, ki je tu pel o svoji Angeli, pa Jakaca, ki je bil tu doma in je med drugim upodobil slikoviti Breg nad Krko. Vsekakor si bo treba vzeti kdaj več časa za ogled te dolenske metropole.

Na poti domov v Ljubljano večkrat začutim, kako je dolenjka nevarna — zovinkana in polna klancev vabi v prehitevanje tovornjakov, ki na določenih odsekih lezejo po njej kot polži, in nesreča je lahko brž tu.

Zvečer v **Ljubljani** preštejem prelepe dni, ki so mi bili dani v moji Sloveniji. Škoda, da moram spet v tujino. Mogoče pa ne bo za dolgo.

Ko gledam sedaj nazaj na to svoje dvajsetdnevno križarjenje po Sloveniji in zbiram na kupe vtisov, ki sem jih doživel, se sprašujem, kakšna so bila ob tem srečanju moja osnovna spoznanja.

Osnovno občutje bi lahko izrazil z vsebino črtice, ki smo jo pred davnimi leti brali v šoli. Menda je Cankarjeva. V njej pisatelj pripoveduje o slovenskem starcu, ki se ves izžet in izmozgan vrača s tujega v domovino

Postelja in zibka v Jurčičevi rojstni hiši na Muljavi.

in pri tem govori nekako takole: „Zemlja, zemljica, mati. Ti si kakor zdravje. Če nimaš kruha, daj mi kamen, še ob kamnu bom prepeval.“

Občutje vrnitve domov! To je bilo tisto najgloblje. Saj ne bi šel po svoji volji iz Slovenije niti za en dan. Zaradi revolucije, ki je nisem mogel sprejeti, sem moral ostati na tujem 45 let. In sedaj sem se lahko vrnil. Z očmi sem kar požiral to lepoto.

In to je bilo drugo občutje: Slovenija je lepa. Tako pristna, nenarejena, domača, prisrčna tudi zaradi svoje majhnosti. Saj je vsa lepota skupaj, na kupu. Kolikokrat sem se spomnil argentinske Švice, Barilocho, prostrane pokrajine z mogočnimi jezeri in gorskimi velikani. A tista lepota je tako raztresena, tako vsaksebi.

Potem pa občutje, da hodim in se vozim po svoji zemlji. Vse to je naše. Tu so živali naši očetje, tu se je odigravala naša zgodovina, tu je naš prostor. Saj sem potoval skozi Švico, ki je upravičeno istoznačnica za

lepoto, a ni naša. Bavarsko sem prevozil in prehodil počez in poprek, a ni naša. Tudi Koroške sem veliko videl, a je je tako malo še naše, žal. Ta košček zemlje na sončni strani Alp je pa naš.

Res pa je, da me je nekaj stvari tudi zmotilo. Npr. hiše, ki se lupijo, ceste, s katerih odstopa gornja plast, tuja govorica in tuji obrazi, s katerimi se je slovenski prostor močno napolnil. Zmotila me je predvsem miselna zastrupitev slovenskega prostora. Pa še to in ono . . .

A tu je edini izhod: pomagati. Vsakdo naj bi poprijel in pomagal, kjer in kolikor more. Z idejami, z besedami, z delom, z denarjem. Skupaj bomo pripeljali slovenski voz spet na cesto.

Vsaj kar mene zadeva, se vračam s to voljo domov.

on

konec

V Soteski pri Dolenjskih Toplicah stojijo ruševine gradu.

josip jurčič

jurij kozjak

slovenski janičar

Dosedanja vsebina:

Na gradu Kozjak je za gospodarja štiridesetletni Marko. Žena mu je pri prvem porodu umrla in mu zapustila sina Jurija. Na gradu živi tudi Markov mlajši brat Peter, potuhnjen človek. Oče mu je v oporoki zapustil samo hrano in kót na gradu.

Marko se je hudo zameril ciganskemu poglavarju, ker je s palico tako močno udaril njegovega sina, ki ga je zalotil pri kraji konja, da je ta kasneje za posledicami umrl.

Marko je odšel s hlapci v Celje branit cesarja, sina pa je izročil v varstvo svojemu bratu Petru.

Ciganski poglavar se je hotel maščevati nad Markom, pa je po pomoti v gozdu ujel Petra. Ta mu je dal denar, da bo ugrabil Markovega sina.

Cigan odpelje Jurija izpod vaške hruške, kjer ga je menih Bernard učil.

SEDMO POGlavJE

Potihnil ti vihar ni v prsah boja; le hujši se je zbudil črv nekdanji, ak' prav uči me v revah skušnja moja, bolj grize, bolj po novi krvi vpije.
Fr. Prešeren

Preteče zopet mesec dni. Hrup zavoljo ciganskih roparjev utihne. Kmalu se je le še malokdo menil o tem, kajti časi so bili hudi, nemirni. Vsak dan so se godile čudne reči. Plemenitaši, mogočni gospodje, so se bezali med seboj, drezali in tlačili so podložne kmete, najhuje pa so pritiskali Turki. Tako se je v splošnem vretju, bi rekel, posamezni človek izgubil.

Nekega dne se oglasi na gradu Kozjaku krošnjar, ki je od gradu do gradu, od hiše do hiše prodajal vsakovrstno drobno robo, pri tem pa prenašal novice kakor vsi kramarji.

„No,“ je začel grajski hišni, stari Mari, in drugim ženskim služabnicam na Kozjaku, „ali bomo kaj kupčevali, dekličiči? V tovoru na hrbtu nosim lepe nogavice, bele, pisane, delane na Laškem. Imam lepe čepice, zavijače, prevezane s srebrnimi nitmi. Gladke šivanke in ostre iglice. Tenek sukanec, zdravila za trebuh, za zobe, za rane. Potlej nosim tudi igrače za otroke. Hajdi, moji dekličiči, barantajmo, vse dam na pol zastonj, le polovico mi boste plačale.“

„Igrače in vse lepe stvari bi vam bili pri nas pokupili,“ odgovori stara hišna Mara, ko krošnjar razklada svoje lepe reči strmečim dekličičem po mizi, „a bi morali priti pred kakimi tedni. Zdaj smo žalostni, grozno žalostni, ne moremo kupovati reči za kratkočasje.“ In starka si briše

s predpasnikom solze iz oči. „Imeli smo gospodiča, lepega dečka, kot angela z neba, a so ga vzeli cigani in duhovnega očeta so pobili, da gotovo umrjo, preden pridejo gospod z vojne.“

„Potem morate pa že biti žalostni,“ je rekel prodajalec, gredoč pa je kupčevalkam pripovedoval: toliko velja to, toliko to. „Tudi v žalosti je treba veselja, zato barantajmo, kupčujmo! Kako, ali bova midva kaj poiskala, stari?“ vpraša starega Ožbëta, ki je z vratarjem in hlapci prišel zraven. „Imam lepe nožiče, oglavnice za sokole . . .“

„Kar je stari rajni gospod umrl, ne lovimo več ptičev. Sokolov nimamo, čemu nam bodo oglavnice?“ odgovori Ožbë. „Kaj imate še?“

„Vse imam. Kaj bi pa radi, moj stari?“ vpraša krošnjar.

„Ali imate tudi sedla?“ pravi Ožbë in pomežikne hlapcu, ki je ogledoval drobninarsko blago.

„Ne, tega pa nimam,“ odgovori prodajalec malo bolj tiho.

Družina izbira in izbira, kupuje in plačuje. Obenem pa jim krošnjar razklada, kaj je tu in tam videl ali slišal novega. Najzanimivejše, kar jim je povedal, je bilo pač to, da je vojska pred Celjem, v kateri je bil tudi grajski gospod Marko, pregnala sovražne Vitovčeve čete in da se vojska kmalu vrne.

Ta novica je med grajskimi zbudila veliko veselje. Ko so se pa domislili, da bo gospod našel vse prazno in ne bo ljubljenega sina, je vse utihnilo.

Krošnjar pobere svojo kramo v visoki tovarnik, prime gorjačo, ožgano in z železom okovano, ter se poslovil.

„Stojte, nekaj bi bil pozabil, le za las je manjkalo!“ se obrne krošnjar že na vratih. „Kaj ko bi poklical kdo vašega gospoda. Naročeno mi je, da mu nekaj povem.“

„Gospod ne pridejo dol. K njim morate ali pa meni povejte, da jim sporočim,“ odgovori Ožbë.

„I no, povejte mu, naj pride, če hoče. Jaz sem se optal, krošnjar ne odložim. Mož mi je pa velel, da

moram stvar povedati njemu samemu."

Peter pride in škilavo pogleda krošnjarja. Marsikoga je skrbelo, kaj bo tujec gospodu na skrivaj povedal, a že na Petrov pogled se vsi ukamejajo.

„Kaj hočete?“ vpraša osorno Peter krošnjarja.

„Doli v dolu v hosti sem srečal človeka, rjavega in hudogledega, da bi se ga kmalu ustrašil. Že sem stisnil gorjačo. Naročil mi je, naj vam povem, da pridite drevi dol pod skalo — morate že vedeti, kje je to — pa da prinesite s seboj tisto, kar ste mu potlej obljubili. Ko bi se ne domislili, je rekel, naj vam imenujem — sem že pozabil koga.“

To je Petra pretreslo in omehčalo. Namesto prejšnje osornosti ga je bila sama vljudnost. Iz prodajalčevih besed je posnel, da ni nihče drug, ki ga kliče, kakor sam cigan Samol, ki mu je bil prodal bratovega sina. Naglo seže v žep in stisne možu v roko dva zlatnika, roteč ga, naj o tem ne spregovori nikomur nič.

„O, Bog varuj,“ reče krošnjar, ko vidi v roki rumenjake. „Jaz znam držati jezik za zobmi, ne bojte se, gospodi!“ To reče kupec in vesel odide.

Strahoma je Peter videl, da ni cigan prisege popolnoma držal in da je že tretjemu človeku nekoliko izdal. Kaj ko bi se vse zvedelo?

Ta misel mu ni dala miru. Koliko bi dal, če bi hotel cigan umreti, da bi tako nihče ne vedel za njegovo hudobijo!

Navsezadnje sklene, da gre ponoči na omenjeni kraj, kajti bal se je, da bi cigan sicer prišel sam v grad, kjer bi ga precej spoznali, ali pa da ne bi hudodelstvo celó kar razglasil.

Med Šumbregom in Kozjakom je kako uro dolga ravnina, še dandanes gosto zaraščena. Tačas, ko se je godila naša povest, so tam stala velika drevesa. Zdaj pa je romalo že nekatero drevo iz te hoste v ogenj in iz ognja v zemljo, v kateri se je rodilo in zraslo. Marsikatera deska iz te hoste gnije v zemlji ali

pa se kadi pod visokim podstreškom v kmečki hiši.

Bila je mrzla noč. Mesec je bil že blizu zahoda. Pod kosmato smreko čepi dolgin cigan Samol. Zebe ga, kajti zobje mu šklepečejo v ustih in roke pomalja v majhen ogenjček, tolik, da bi ga lahko v prgišču odnesel. Ni si upal zakuriti večjega; bal se je, da bi ga kdo zapazil ali da bi svit privabil kakega človeka. Zraven cigana je tičal oster nož, vedni spremljevalec in ciganov edini prijatelj.

„Prodal sem ga na Turško, janičar bo postal.“

Okoli se je čul tuleči glas lačnega volka (poprej bolj domačega v naši domovini), plahi zajec si je upal izpod grma na pašo, sova je ukala vrh dupla. Kadar se je kaj gnilo, je cigan vselej pogledal okrog sebe.

„Ne bo ga!“ godrnja sam pri sebi in si gladi črni podbradek. „Gorje mu, če mi ne pride! Menim, da mu je kramarski pricvrknjenec naročil.

Menda mu je bil vendar moj nož v mislih, ki sem mu ga nastavljal na goltanec. Maščeval sem te, moj sin. Celó plačilo prejmem za to. Drugo muho sem ujel na limanice. Tepec potlačen, ki mi je fanta izročil, méni, da je dobil graščino! Ha, zame si jo dobil. Bom videl, če ne dobim pri njem denarja, kadar hočem — jaz, ki ga imam na vajetih.“

Zdajci se zasliši po stezi, ki je držala mimo smreke, človeška stopinja. Samol potepta ogenj, izdere iz zemlje nož in se povzpne ob smrekovem deblu.

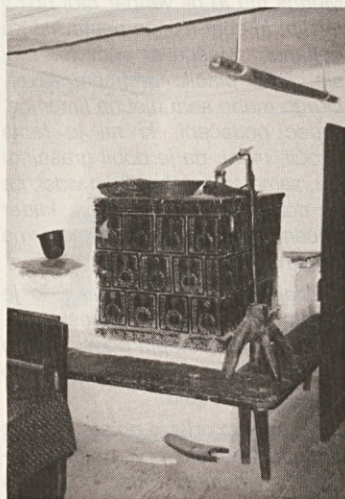
S strahom prileze po stezi druga podoba, neenaka prvi, majhna, grbasta — namreč Peter, gospod s Kozjaka.

„Moj prijatelj z Jutrovega, ali pa boš dokazal, da si pogodbo izpolnil? Kam si dal otroka? Ali je varno spravljen za vse življenje, za večno?“ vpraša Peter.

„Prodal sem ga na Turško, janičar bo postal in nikdar ga ne boš videl, razen če greš na vojno zoper Turke. Tedaj ti utegne razbiti tvojo glavo, moj prijatelj z gradu! S svojimi prijatelji sem se sprl, svojega konjiča sem razjezdil, da je legel za vekomaj tik ceste, in potlej še vprašaj, ali sem zaslužil. Dal mi boš

Razvaline Soteškega gradu pri Dolenjskih Toplicah. Grad so požgali partizani v oktobru 1943.

Kmečka peč
v Jurčičevi hiši.

torej toliko, kolikor si obljubil, in še toliko, kolikor je na tebi ali pri tebi, ljubi moj sosed!"

Peter mu da denar, cigan ga spravi.

„Veseliti te mora, ti človeček plemenite krvi in grbave postave,“

Ognjišče pri Jurčičevih.

pravi cigan, zasmehovaje gospoda Petra, „veseliti te mora, da boš imel tako daleč notri na Turškem ljudi, ki ti bodo v rodu, celo vojaki janičarji, vzgojeni in poučeni v Mohamedovi veri. Lahko se boš hvalil in bahal: tebi enakega ni v deželi.“

„Ne pozabi, grduh, kdo si ti in kdo sem jaz!“ pravi Peter ves nevoljen, da ga tak človek zasmejuje.

„Kdo si ti?“ se zasmee Samol. „Čakaj, povem ti. Ti si peresce na veji: pihnem, pa odletiš; zinem eno, pa te ni drugje kot pod vislicami. Ali razumeš? Zrel si kakor jaz. Ali pa te primem za vrat in ti obrnem oči, da ne boš vedel, ali so zadaj ali spredaj. Konec tega. Daj mi vse, kar imaš tukaj, če ne rad, i nu, boš pa nerad. Drugo pot se utegnem zglasiti sam v tvojem gradu, ko me bodo ljudje malo zgrešili.“

Zdaj je Peter popolnoma uvidel, kaj je bil storil. Hotel se je odtegniti gospostvu svojega brata in prihodnji oblasti njegovega sina, hotel je postati sam svoj gospod, no bene ovire se ni ustrašil in glej, prišel je pod hujšo, še bolj poniževalno oblast, pod oblast surovega divjega cigana.

Iskal je prostosti, zdaj ga pa izrodek, izvrženec imenuje hlapca. Zdaj je videl, da ga lahko cigan po mili volji pesti in da ga res misli pestiti, on, ki edini ve za njegovo skrivno hudobijo.

Seveda ni bilo Petru lahko odstopiti, hudodelstvo je že vpilo v nebo: „Prodal si ne samo telo svojega nečaka, temveč tudi njegovo dušo, kajti Turki mu bodo izruvali iz srca tudi vero.“

V zadnjih ciganovih besedah mu je vse natanko zvonilo. Peter je hotel torej naprej. Odstraniti mora vse zapreke, tudi cigana. A kako bi mu prišel do živega, dolginu, močnemu kot biku? Cigan bi pozobal devet takih, kakršen je bil Peter, suh kot goba in slaboten.

Petru se je vse v glavi vrtelo. Oči se mu upro na ciganov nož, ki je tičal za stežaj od njega. Ko bi trenil, ga Peter Kozjak izdere in sune cigana. A še z večjo urnostjo prime

cigan Petra za roko ter ga podere vznak in mu izvije nož. Zdaj je bil v rokah grozovitega človeka, življenje mu je viselo na lasu, nihče mu ne bi mogel pomagati, ko bi mu hotel sovražnik povrniti.

„Kaj meniš, prismuknjenc, da cigan Samol brusi nož za svoje drobovje?“ pravi cigan, kakor da bi se ne bilo zgodilo nič posebnega.

Peter jame prositi in se izgovarja, da je hotel cigana le ustrašiti, in druge neumne reči.

„Za šalo si me hotel?“ govori cigan zasmehljivo, tiščec gospoda za vrat. „Kaj ko bi ti porinil jaz nož le za šalo pod rebra? Morda bi bilo boljše zate, ki napadaš po mačje, od strani.“

Smrt in božja kazen stopita hudobnežu pred oči, mrzel pot ga oblije. Prihaja mu zdaj ledeno, zdaj vroče.

Smrt in božja kazen stopita hudobnežu pred oči.

Nazadnje ciganova pest odjenja. Nož skrrije za pas in Peter je prost. Hoče jo naglo odbrusiti, da se ne bi vrag premislil.

„Daj mi prej mošnjo,“ reče cigan. „Drugo pot pridem in te pridem pogledat na grad, kako kaj gospodariš. Poročam ti morda tudi, kako kaj bratov sin, ali se mu toži po tako dobrem stricu ali kaj; zakaj zvedel bom vse. Ko bo postal turški paša, ti utegnem pripeljati pred grad četo Turkov. Toda tačas boš imel že sive lase. In jarke si dobro zagradi, zakaj iz njega bo vojak, da mu ne bo vsak janičar enak. Le glej, da dobiš veliko denarja, brata pa odpodiš, ko ti pride na dom.“

Ko to reče, se cigan zakrohoče in odide.

Peter, največja reva v človeški koži, odide domov. Gotovo je sam sebi obljubil, da ne gre nikdar in nikoli več ponoči nikogar čakati, ne prijatelja ne sovražnika, ker je že

Pred slovenskim domom v Stuttgartu je bilo 12. maja zelo živahno. Gdč. Tischlerjeva in ga. Casarjeva (v ozadju) sta urejevali častni šopek za materinsko proslavo. Ta se je pokazal v skrbno urejenih narodnih nošah slovenskih šolarjev. Noše so last slovenske župnije.

Pesem za mamo

Ob 20-letnici materinskih dnevov v Stuttgartu

Skozi dve desetletji praznujemo Slovenci v Stuttgartu materinski dan, vedno na 2. nedeljo v maju. Praznik je postajal iz leta v leto bolj priljubljen in na slavje je prišlo redno okrog 100 slovenskih mater. Tako je bilo tudi letos. Pod geslom „Pesem za mamo“ so obiskovalci Sobotne šole ter skupina fantov in deklet pripravili pester spored v cerkvi in v dvorani. V pozdravni besedi, deklamacijah, petju in godbi so nastopajoči izrazili svojo hvaležnost, spoštovanje in ljubezen do svojih mater, kar se tudi spodobi za dobrega otroka.

Pot v cerkev je bila nadvse slovesna. Slovenski šopek so ljudje pozdravljali v špalirju. Maša je bila ob tej priliki dobro obiskana, saj mati potegne za seboj vso družino. Bogoslužje so oblikovali na novo ustanovljeni mešani zbor in mladinci s petjem, branjem in prošnjami.

Slovesnost v dvorani se je pričela z melodijo „Mamica je kakor zarja“, ki jo je na trompeto zaigral Andrej Jamnik. V pozdravu zbranim materam je nato Gabi Rožman izpovedala: „Iskreno pozdravljene na proslavi, ki smo jo pripravili vaši otroci. Čestitali vam bomo z deklamacijami, petjem in godbo, kot to storimo običajno. Sprejmite našo dobro voljo kot duhovni šopek k vašemu prazniku, saj nam prihaja iz srca.“

Zbrane matere pozorno sledijo sporedu na odru. „Vsaj enkrat na leto majhno priznanje našemu delu,“ si mislijo. Tiste, katerih otroci sodelujejo, se čutijo še posebej počeščene.

Otroci 1. oddelka Sobotne šole so v deklamaciji povedali, kako je šlo sosedovemu fantu, ki je zapustil mater in odšel v svet. V zadnji kitici je rečeno: „Tako je rekel sosed, da v svet bo že še šel, a mamico, da svojo, bo vedno s sabo vzel.“

(Misli so iz pesmi Mali potepuh).

To so Rudolfovi fantje iz Esslingena. Za materinski dan so se naučili igrati in peti pesem o „zajčkih, ptičkih, sovi, medvedu, volku in lisici,“ ki so slovesno pokopali lovca. V pomladanski naravi se sedaj počutijo svobodni in od veselja prepevajo, da je veselje.

V pesmi „Mamica praznuje“ so ta dekleta v narodnih nošah sklenile, da bodo materi za njen praznik takole čestitale: „Roke okrog vratu ji bom povila, jo k sebi stisnila in poljubila: Moja si, dobra si, zlata vsa — Bog ti daj zdravje, mamica!“

Otroke 2. oddelka Sobotne šole je učitelj Anton Casar naučil deklamacijo, v kateri so otroci takole dali priznanje svojim materam: „Mati, ti si tista, ki si nas rodila in pestovala, nas učila prvih korakov in prvih besed, z nami delila slabo in dobro, nas učila sklepati roke in od skrbi za nas zamenjala noč za dan. Vse to smo se učili ob tebi in danes ti za vse to rečemo: Hvala, še več stokrat boglonaj.“

Anita, Monika in Danijel Gral ter Simon Vugrinec so zapeli in zagrli za mamice pesem Dominika Zupančiča „Cvetje za mamo“, katere 2. kitica se glasi:

„Najlepši čas je res pomlad,
takrat narava vsa se prebudi,
sonce topleje vsak dan zažari.
Kjer rožice so pisane,
da mami naberem lep šopek
zelen.
Njej ga poneseš v mehki objem.“

Dekliški zbor je na melodijo La Paloma takole izrazil svoje občutke do matere: „Zvečer, ko na zemljo lega skrivnostni mrak, objame ljubezni tvoje me dih mehak. V hvaležnosti spomnim se mamice nate, na tvojo ljubezen, tvoje mehko srce.“

Sestri Mateja in Roberta so čestitale materam s Slakovo „Tri planike.“ Ob spremljavi mladinskega orkestra. Planike sta takole razdelili: „Prvo prinesem mami, stara ji dlan drhti. — Drugo sestrici mladi, jutri se omoži. — Tretjo prinesem zate, čuvaj mi jo skrbno.“

Za zaključek sporeda so bili na odru vsi otroci (okrog 50) in vsa godba.

„Pojte, drobne ptičice . . .
Rastite mi šmarnice . . .
Srce moje se raduj,
mamice praznujejo . . .“

dvakrat ponoči le s težavo ušel smrtni nevarnosti.

Na mestu pa je bilo zopet samotno. Na vzhodu je nebo rdelo in kmalu je nastala lepa jutranja zarja. Pač res, dan hudodelce preganja, noč jih prikriva.

OSMO POGlavJE

V neverne roke padel mu mili je otrok, med otcem in otrokom zija prepad globok. zdihuje sivi starec, zdihuje celo noč in kliče vse svetnike in Boga na pomoč.
Fr. Cegnar

Pater Bernard ni mogel preboleti nesreče. Šel je tjakaj, kamor nam kaže vsem pot, od koder se nihče več ne vrne: truplo v krtovo deželo, duša v lepše življenje.

Peter je gospodoval na Kozjaku, na videz srečen. Ali pa je mirovala vest, tista ptica, ki večno kljuje in vpije in obsoja? Ali se je lahko ulegel in brez skrbi sladko spal? Menda ne.

Novice, ki so prišle na Kozjak, so poročale, da pride Marko kmalu domov. Ubogi mož! Nič še ni mislil, kakšna izguba ga je zadela. Najmanj pa je slutil, da mu je vse to napravil lastni brat.

Vojska, ki je bila prišla s Kranjskega v Celje, da otme cesarja Friderika, je Vitovčeve čete kmalu pregnala. Osvobojeni cesar je krenil z vitezi in slovenskim oboroženim ljudstvom v Ljubljano. Ko bi bil tu vojsko razpustil, kakor so res nekateri hoteli, bi prišel Marko Kozjak o pravem času domov in morda bi se usoda obrnila vse drugače.

Ali je mirovala Petru vest, ptica, ki vedno kljuje?

A cesar je hotel zbrano vojsko porabiti, da bi svojega nasprotnika,

celjskega Vitovca, popolnoma ukrotil. V Ljubljani je zapovedal, naj se vojska ne razide, in naredil velik pregled svoje armade.

Celjski grofje so imeli po Kranjskem mnogo posesti, ki jih je Vitovec kot oskrbnik celjske vdove brnil z mečem v roki. Cesar je hotel nekatere teh posesti pridobiti zase, zato je poslal oddelek vojske na Gorenjsko proti Radovljici, kjer so gospodovali vitovčevci, da bi jo spravil pod svojo oblast. Tako je čas potekel in preden je dobil Marko Kozjak privoljenje, da sme s svojimi hlapci zopet domov, se mu je doma marsikaj predružačilo, kakor smo že videli.

Bilo je jesenskega večera, ko je jezdil po slabo izdelani poti proti domu, za njim krdelce veselih hlapcev, med katerimi je manjkalo dveh, ki sta ostala zakopana v tuji zemlji. Hlapci so se glasno pomenkovali in ogovarjali mimoidoče kmečke kljudi. Gospodu bi bral veselje na obrazu, ko je zagledal hribček, kjer je stal njegov dom, sezidan na skalo, in kjer je menil objeti sina, ne vedoč, da je daleč, ah daleč, pri nevernih Turkih.

Vratar, stari hišni služabnik, zatrobi veselo v rog, ko zagleda pred gradom ljubega gospodarja. Viseče mostnice padejo čez visoki jarek in grad sprejme krdelce.

Družina vre vkup, tudi Peter prišepa.

„Aj, Bog se usmili in Mamka božja,“ javka med prvimi stara Mara, „da bi bili gospod vendar prišli prej, preden so hudobni ljudje tej hiši spodmaknili steber, preden so hudi cigani daleč odgnali milega sina, da ga ne bo noben človek nikoli več videl!“

Gotovo se je moralo Marku zdeti čudno, da ni videl med svojimi ljudmi prčej sina. Še bolj pa je moral ostrmeti, ko je Peter kislo in žalostno pristopil, rekoč, naj gre ž njim in naj ne stoji med družino, da mu ima nekaj posebnega razodeti.

Žalostna novica ga je zadela kot blisk z jasnega. Barve so ga spreletale, molčal je. Bolečina, ki jo je čutil, mu ni dala niti govoriti in očitno pokazati svojo žalost.

Cerkev v Črmošnjicah, gručasti vasi blizu Semiča.

„In ni bilo človeka, ki bi mi bil rešil sina?“ reče po dolgem molku z žalostnim glasom. „Marko Kozjak nima nobenega človeka, ki bi bil šel za roparji? Nobenega človeka?“

bo še

Frančiškanska cerkev v Novem mestu.

iz življenja naših far po Evropi

anglija

● Kot običajno je bila tudi letos na drugo nedeljo v maju v stolnici nadškofije Southwark (St. George's Cathedral), v južnem delu Londona, *mednarodna maša*, pri kateri smo Slovenci vedno zastopani. Tudi tokrat so bile navzoče naše narodne noše, ki so vzbujale veliko pozornost. S škofom Hendersonom sta somaševala še dva druga škofa in veliko število duhovnikov raznih narodnosti. Po maši je bila,

kot običajno, postrežba in kulturni program različnih narodnostnih skupin.

● *Binkošti* so naši rojaki na severu Anglije letos praznovali s slovesno mašo ob somaševanju župnika Cikaneka in našega lanskoletnega novomašnika Petra Kravosa, ki je med mašo krstil kar štiri otroke. Takoj po maši smo z lepim petjem našega pevskega zbora iz Rochdala zapeli litanije Mater božje. Po obredih v samostanski kapeli smo imeli družabno srečanje v dvorani.

● Z velikim veseljem smo sprejeli vest o *razglasitvi slovenske samostojnosti in odcepitvi od balkanske države*. Žal je bilo to veselje, ki smo ga obeležili s slovesno zahvalno mašo skupno z brati Hrvati, kratkotrajno. Že naslednje jutro smo po TV gledali skoraj neverjetne prizore o napadu jugo-vojske na miroljubno Slovenijo. Slovenci iz Londona in okolice in nekateri celo iz oddaljenih krajev so se udeležili raznih protestnih demonstracij v podporo rojakom v domovini in njihovem vodstvu. Katoliška misija je organizirala več verskih srečanj v obliki molitev za domovino, eno celovečerno vigilijo skupaj s hrvaškimi verniki in mašo za domovino, ki jo je vodil naš slovenski misijonar iz Zambije p. Grošelj ob somaševanju s slovenskim župnikom v Londonu. Kot uvod v mašo je župnik prebral poziv slovenskih škofov škofovskim konferencam in katoliškim organizacijam po svetu.

● Iz središča gibanja Ognjiščarjev v Angliji smo šele pred kratkim prejeli vest, da je *odšla s tega sveta* v večnost naša slovenska rojakinja Ana Srnec, ki

Pokojna Ana Srnec.

je posvetila svoje življenje temu verskemu gibanju.

Ana se je rodila 1. julija 1939 v vasi Jalšovec v Prekmurju. Že kot dekle je bila v šoli in javnem življenju preganjana zaradi svoje odločne vere. Izhajala je iz verne prekmurske družine. Skupaj z bratom in sestro je pobegnila prek meje v Avstrijo in od tam v Avstralijo. V Melbourneu je bila zelo aktivna v prosvetnem življenju slovenske skupnosti. Zlasti se je rada posvečala mladini. Bila je silno pridna in prizadevna.

Kljub velikim težavam začetnega življenja na avstralski celine je Ani uspelo dokončati univerzitetni študij z diplomom. Ko je prišla v stik z ognjiščarskim gibanjem, se je napolnila v Anglijo, kjer pa, žal, s Slovenci ni imela nobenih stikov. Vendar je ostala zavedna Slovenka in je povsod s svojim lepim, in požrtvovalnim življenjem pričala za svojo domovino Slovenijo. Že kakšno leto pred smrtjo je zvedela za svojo bolezen, raka, ki jo je pogumno in z vso vdanostjo v božjo voljo prenašala.

S tega sveta je odšla 24. aprila 1991. Njena predstojnica je izjavila slovenskemu duhovniku v Londonu, da je bila Ana pravi božji dar ognjiščarskemu gibanju v Angliji, saj svojih prijateljev in znancev ni samo učila, kako je treba živeti, ampak, kar je še važnejše, kako je treba umreti.

Slovenci iz Anglije po mednarodni maši.

avstrija

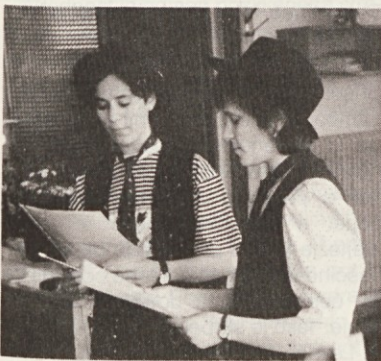
SPITTAL

● Zadnjo soboto v maju so se na potovanju po Koroškem v Špitalu ustavili člani zbora *Gallus* iz Argentine. Nekaterim je bil kraj že znan, saj so tu preživeli več mesecev, preden so se odselili čez veliko lužo. Vsem pa je bil znan pojem „špitalsko taborišče“.

Na prostoru, kjer so begunci včasih v dolgih vrstah pred skupno kuhinjo čakali na menažo, tam je sedaj vrt in hiša Dolinarjevih, je ta popoldan mrgolelo kot na mravljišču. Skupno so tukajšnji rojaki pripravili za goste malo okrepčila. Posamezni so našli znani obraz iz prvih let begunstva. Čas pa je bil preskopo odmerjen, da bi si izmenjali vse novice iz preteklih let. S slovensko pesmijo so se poslovili. Nekaj Špitalčanov se je potem udeležilo večernega koncerta v Ledincah in nobenemu ni bilo žal dolge poti.

● Tri mesece je bilo časa za pripravo *nove maše* g. Franca Šenka, ki je bil predstavljen že v zadnji številki Naše luči. Pevske vaje so bile tedensko, mladina pa se je urila za pozdrav, sodelovanje med cerkvenim obredom in nastop po skupnem kosilu. Kapela je bila po dolgem času zopet okrašena v venci, belimi nageljni in slovenskimi napisi. Dvakrat je bila kratka duhovna obnova.

Sestri Sabina in Marija Grintal. Mladina je poživila cerkveno in zunanjo slovesnost nove maše g. Šenka.

Starši in sestra so za veliki trenutek nove maše prispeli iz Argentine.

Zadnje dni pred slovesnostjo so se kaj hitro po celem svetu širile novice o vojaškem spopadu v Sloveniji. Skrb je bila velika, kaj, če g. novomašnik ne bo mogel priti. Šele v poznih večernih urah v soboto se je razvedelo: g. novomašnik, starši in sestra so dospeli z vlakom iz Ljubljane, kjer je bilo dopoldne posvečenje.

V nedeljo se je zbralo lepo število rojakov, ki so s tem pokazali, da še cenijo duhovniški poklic. V molitev je bil vključen ves slovenski narod, saj je prav tisto nedeljo Slovenija trepetala za svoj obstoj.

Novomašni pridigar je bil večletni dušni pastir špitalskih Slovencev g. Podbevšek. Zanj je bilo to nekakšen višek njegovega dela in istočasno slovo. Po sedmih letih se te dni odpravlja na novo službeno mesto. Vsi špitalski Slovenci se mu za njegovo delo prav lepo zahvalujemo in mu želimo v novem okolju dosti uspeha. Kot zastopnik argentinskih Slovencev je med kosilom spregovoril g. Magister.

Da je novomašna slovesnost lepo uspela, gre zahvala vsem: od male Petre, ki je korajžno deklamirala v pozdrav, do „uboge“ vdove, ki je z novičem pomagala kriti stroške.

G. novomašniku želimo pri njegovem delu za božje kraljestvo obilo blagoslova in uspeha!

● Že pred novo mašo so iz mestne župnije obljubili, da bodo s popravilom kapele začeli konec junija; zaradi vlage namreč odpada omet. Z enomesečno zamudo so le začeli z osuševanjem zidu. V tem času, predvidoma dva me-

seca, bo božja služba v edlingški cerkvi zraven pokopališča.

● Zaradi pomanjkanja duhovnikov pa se je spremenil tudi čas *bogoslužja*. Zaenkrat bo vsako nedeljo in praznik maša ob 11. uri dopoldne, tudi potem, ko se vrnemo v našo kapelo. Če pelje koga pot tod mimo, naj se nam pridruži.

LINZ

● 15. junija smo bili *na izletu* z avtobusom na Češkem. Ogledali smo si mesto Budvice. Na zares lepih fasadah se vidi, da je bilo nekoč lepo, mogočno mesto, sedaj pa izgleda kakor pšenično polje po toči. Ogledali smo si tudi Moldavsko jezero. Proti večeru smo se vrnili v veselem razpoloženju zopet domov. Za tako lep dan se moramo zahvaliti ge. Tilki Grandovec, da nam je organizirala avtobus in je bila tudi vesel vodič izleta.

● 16. junija je obhajala med nami *70. rojstni dan* ga. Marija Kocman, doma iz Sv. Dola pri Celju. Ga. Marija Kocman je mati desetih otrok. Od teh ima tri hčerkice v Gornji Avstriji in je tako želela med svojimi hčerkami, zeti in vnučki obhajati svojo 70-letnico. Hčerka Cvetka (Terezija) je prinesla domačega žganja in nam plačala vso pijačo. Veseli nas, da so ravno naš Center izbrali za to proslavo! Mami Mariji želimo, da bi bila še dolga leta zdrava in vesela med otroki, ki jo tako ljubijo. Lepa hvala Cvetki, Anici in vsem sorodnikom za tako lepo nedeljo! Lepa hvala tudi g. Zlatku za poskočne viže!

Tudi ga. Darinka Ribič je obhajala med nami *rojstni dan*. Tudi pri njej smo

Biseromašnik g. Tomaž Holmar.

se imeli podobno kakor pri slavlju mame Kocjan. Da je bilo razpoloženje veselo, se ne čudimo, saj je Zlatko njen mož, ki s svojo harmoniko vse poživi.

Prvo obhajilo Silke Skola.

Tudi ona nam je plačala vso pijačo. Želimo ji, da bi bila zdrava in vesela in ostala še naprej tako zvesta naši skupnosti!

● 1. nedeljo v juniju je naša ministrantka Silka Skala ponovila *prvo sv. obhajilo*. G. župnik Ludvik Počivavšek je v ta namen pripravil lepo pridigo in slovesno mašo.

● 30. junija smo bili povabljeni na *biserno mašo*, ki jo je obhajal g. Tomaž Holmar na Obirskem, na koroških planinah. Farani so mu pripravili zares lep jubilej, ki je bil povzdignjen še s tem, da so v cerkvi zapele prvič nove orgle. Slovenska skupnost iz Linza (med njimi je tudi sorodnik jubilaranta) mu tudi kot našemu dobremu prijatelju želi, da bi še dolga leta delil Kruh Gospodov svojim vernikom.

● Med nami je na žalost v zadnjem času kar več bolnikov. S težko pljučnico so v zadnjih minutah (nezavestnega) odpeljali v bolnišnico g. Ivana Tkalca, kjer je moral ostati kar tri tedne.

Slovenci iz Linza na izletu na Češkem.

Marija Kocman s hčerkami, zetom in vnučki in g. Počivavšek.

Sedaj mu gre že boljše. Tudi g. Franca Požarja premeščajo iz ene bolnišnice v drugo. Po več operacijah ima še vedno hude bolečine v prsih. Tudi stanje ge. Milke Kerec je še vedno kritično. G. Danilo Hrastelj ima hude bolečine v nogah in mu je mogoče hoditi samo z berglami. Vsem našim bolnikom želimo zdravje in skorajšnje okrevanje.

● *Slovenski svetovni kongres* je bil med drugim ustanovljen tudi na Dunaju. Za predsednika SSK za Avstrijo je bil izvoljen mag. Anton Levstek. Kot član odbora za Gornjo Avstrijo je bil izvoljen Anton Zore iz Linza. Pri vpisu v SSK se vidi, da ima še marsikdo strah pred komunizmom, saj ni verjetno, da bi se vsaj tisti, ki so zavedni Slovenci, v to organizacijo ne vpisali zaradi članarine, ki znaša samo 100 šilingov na leto. SSK v Linzu si želi čim več članov, ker le v večini in skupnosti je moč.

● 19. maja letos je v Nemčiji umrl g. Juraj Paršič. Bil je prvi duhovnik Dalmatinec, ki se je takoj zavzel za slovenske begunce v Astenu in Linzu, prepuščenim usodi. Kot begunec je prišel 1959 k sestram baromejkam v Lambach. Imenovan je bil za hrvaškega in slovenskega izseljenskega duhovnika. Leta 1961 je po velikih težavah s pomočjo p. Podgornika začel zopet s slovensko mašo v Linzu. Najtežje je bilo prevajati pridige iz hrvaščine v slovenščino, toda potrudil se je, čeprav je tudi dostikrat zavil po svoje. Tako je skrbel za nas do prihoda g. Lavriča 1967. Potem je živel v Nem-

čiji do svoje smrti. Pokopan je bil v svojem rojstnem kraju v Sv. Nedelji na otoku Hvaru, kjer se je rodil leta 1911. Gospod naj mu obilo plača vse dobro, kar je žrtvoval za nas.

- Redna slovenska maša se začne zopet 1. septembra. Maša bo kot do sedaj vsako nedeljo in zapovedan praznik, razen zadnje nedelje v mesecu.

- 29. septembra bo maša narodov v cerkvi sv. Antona v Neue Welt. Letos jo bo daroval g. škof Aichner iz Linza:

- G. Ludviku čestitamo k dobro opravljenim izpitom na univerzi v Salzburgu in mu še naprej želimo veliko uspeha!

PREDARLSKA

- Izlet v Švico

Slovensko planinsko društvo iz Vorarlberga je pripravilo zadnjo nedeljo junija izlet v Švico. Ogledali smo si znamenite kraje, ki ležijo ob rimski poti Via mala, in se odpeljali v najvišjo vas v Evropi — Juf.

Lep sončen dan se je naredil po dolgem hladnem in deževnem vremenu, ki nas je spremljalo to leto. Toda naše veselje in srečo je skalil barbarski napad jugoslovanske vojske na svobodno Slovenijo. V skrbeh za nadaljnji razvoj naše dežele in za svoje domače, se je ta izlet spremenil tudi v romanje k fatimski Mariji v Zillis. Tam smo opravili mašo in molili za mir in svobodo novo nastale slovenske države.

V Zillisu smo si ogledali staro cerkev, kjer je največji poslikani leseni strop v Evropi. Cerkev je zidana v romanskem slogu in tudi poslikava stropa je iz tiste dobe. Prezbiterij je predelan v gotski slog.

Vrednost in pomen poslikanega stropa je v tem, da je ohranjen v prvotni obliki in poslikavi. Sicer je pa notranjost cerkve zelo prazna in pusta, ker je po letu 1530 prešla v protestantsko upravo.

Po ogledu tega kraja smo se peljali po dolini Via mala na Juf. Via mala je bila znana že Rimljanom. Vodila jih je čez Alpe v notranjost Evrope. V srednjem veku pa je bila najkrajša pot in zveza med kraji Bodenskega jezera in severno Italijo. Za trenutek smo se ustavili nad prepadi, kjer si utira pot in

se prebija skozi dolino Ren. Enkratno doživetje v tem romantičnem kraju, kjer ima človek občutek veličine ob vsem, kar nam narava nudi.

Po strmih serpentinah in lepo speljani cesti smo prispeli na Juf. To je najvišja vas v Evropi, saj leži 2126 metrov nad morjem. Podnebje je čisto gorsko — ostro in sveže. Vasica je obdana z vencem gora, ki se vse dvigajo v višino nad 3000 metrov. V prijetni domači gostilni so nam pripravili kosilo in počitek. Sledil je ogled kraja, ki je ohranil vso značilnost stare podobe vasi. Hiše so lesene in krite s kamnitimi ploščicami. Turisti najdejo tu počitek, ker je svež zrak in možnost sprehodov za vsakogar.

Po kosilu smo si ogledali umetno jezero, ki zbira vodo iz gorskih studencev. Ta jez napaja dolino z električno energijo. Prestopili smo italijansko mejo in na drugi strani jezera zavili v bližnjo krčmo na pokušnjo vina in domačega sira. Pozno popoldne smo se vračali po isti dolini domov.

Vsaka dežela ima svoje lepote in zanimivosti. Ta del Švice je izredno bogat po kulturnih in naravnih lepotah. Priložnosti, ki se nam je tokrat ponudila, bi skoraj ne smeli zamuditi!

belgija

LIMBURG-LIÈGE

- Tretje srečanje treh Slovenij na Sv. Višarjah.

V nedeljo, 4. avgusta, so se Slovenci iz izseljenstva, zamejstva in Slovenije zbrali na Sv. Višarjah.

Dopoldne je v domu srečanja, za katerega smo dve leti zbirali denar, bilo dvojice predavanj: dr. Janko Prunk je govoril o razlogih, ki so Slovence privedli v prvo Jugoslavijo, dr. Mlakar pa je govoril o državljanski vojni med Slovenci v letih 1941—45. Obe predavanji sta bili zelo tehtni, le škoda, da ni bilo časa za debato.

Ob 13. uri je bila božja služba, ki jo je vodil g. nadškof Šuštar. V nagovoru nas je opozoril na letošnje zgodovinske dogodke v Sloveniji in nas povabil k vzajemnosti s svojim narodom.

Veseli smo bili, da sta se našega srečanja udeležila tudi predsednik slovenske vlade g. Peterle in minister za Slovence na tujem g. Dular. Gospod predsednik je po maši pred cerkvijo nagovoril številno množico in kratko pojasnil trenutno problematiko v Sloveniji. Izseljencem se je zahvalil za njihovo solidarnost s Slovenci v domovini v njihovem boju za samostojnost.

Kot že prejšnja leta je spet zadonela slovenska pesem, pri kateri so pridno sodelovali tudi naši goriški prijatelji iz zbora Mirko Filej.

Svet krščanskih izseljencev v Evropi je poskrbel za prigrizek in čašo vina. Pridne gospe iz Št. Jošta pa so ponudile krožnik mineštre ali šilce žganja.

Presenetila nas je velika udeležba rojakov iz vseh treh Slovenij. Razveselilo nas je čudovito vreme.

Ker smo trdno uverjeni, da slovenska samostojnost potrebuje predvsem skrbno oblikovanih osebnosti, smo gostom postregli ne samo z vinčkom in mineštro, temveč smo jim poklanjali tudi misli v posebni brošuri.

- Vzajemnost Slovencev v zahodni Evropi s slovensko državo — Brž ko smo slišali, da Zahod in Amerika odrekata priznanje slovenski državi, smo se Slovenci po Evropi (Pariz, Oberhausen, Stuttgart in Maasmechelen) odločili za skupen nastop. V imenu SSKIE, v imenu slovenskih katoliških misij in v imenu društva Slomšek v Belgiji smo ob napadu federalne armade v Slovenijo razposlali protestna pisma odgovornim ministrom v Belgiji, Holandiji, ZDA in predstavnikom ES. Kopije teh protestov smo poslali časopisom in političnim strankam.

S pomočjo flamske stranke VU je bila delegacija Slovencev iz Belgije sprejeta na zunanjem ministrstvu v Bruslju, kjer je ministra Eyskens za postal vodja njegovega kabineta g. Struyen. Tam smo izročili peticijo s podpisami rojakov iz Belgije, Holandije in tudi Nemčije. V našem imenu je govoril g. Polde Cverle. Našo stvar so zagovarjali flamski senatorji iz stranke VU in flamski komisar pri ES.

G. Struyen je na naše intervencije odgovoril precej naklonjeno.

Še isto nedeljo se je slovenska delegacija iz Limburga in Bruslja udeležila manifestacije pred zgradbo ES v Brus-

Na materinskem dnevu v Eisdenu je tudi letos bilo sproščeno veselje.

lju, ki so jo organizirali Hrvatje. V našem imenu je ob tej priložnosti v flamščini spregovoril g. Jože Globel-nik.

V naslednjih dneh nas je obiskala flamska televizija, ki jo je Slomškov zbor pričakal v naši dvorani v Eisdenu. Zapel je pesem Slovenija v svetu, spregovoril je predsednik Slomška g. Revinšek. Nekaj dni pozneje smo ta nastop gledali na televiziji.

Obiskali so nas tudi od tednika Soir illustré, slikali našo božjo službo in se pogovarjali z našimi zastopniki. Poudarjali smo vzajemnost s slovensko državo in zahtevali, da Zahod prizna našo samostojnost.

Redne stike imamo z dnevniki Standard, Het Volk, Belang van Limburg in La Libre Belgique.

Mirno smemo reči, da nismo zamudili nobene priložnosti za informacijo Zahoda.

XXXI. Slovenski dan v Eisdenu

bo kot vedno v soboto pred 2. nedeljo v oktobru, to je 12. oktobra popoldne v Kulturnem Centrumu.

Ta praznik bo važen za nas vse.

Pridite!

Povabite znance in prijatelje!

CHARLEROI-MONS-BRUXELLES

Nekaj starih in manj starih novic:

● V župni cerkvi St. Barthélemy, Châtelineau, se je 13. aprila 1991

poročila gdč. Francoise Laroche, po materi slovenskega rodu, in g. Luc Lallemand. Čestitamo!

● V družini Krajnc-Donat, Montsur-Marchienne, se je rodil sin prvorojenec Pierre 21. decembra 1990 v Charleroi in bil krščen 5. maja 1991 v župni cerkvi Saint-Paul. Srečni družini naše čestitke!

● V župni cerkvi St. Hubert, Loverval, je izseljenski duhovnik *krstil* malo Tessy (Thérèse) v nedeljo, 2. junija 1991. Hčerkica se je rodila 27. avgusta 1990 v Charleroi v družini Štumpfl-Gomez. Mladi družini tudi naše čestitke!

● V župni cerkvi St. Martin v Tamines sta se v soboto, 6. julija 1991, poročila g. Boris Kodrun iz Velainesur-Sambre in gdč. Elisabeth Wautelet iz Taminesa. Prav lepo smo se imeli na poročnem slavlju. Mladi družini želimo božjega blagoslova na skupni življenjski poti.

● Zabeležiti moramo še to, da je 12. julija *umrla* ga. Marija Bezenšek, roj. Borštnar, iz Châtelineau, v 87. letu starosti. Pokojna Marija se je rodila 9. marca 1904 v Vrheku pri Tržišču. V velikem številu smo jo pospremili na njeni zadnji poti iz kapele fatimske Marije v Pironchamps na pokopališe števil. 8 v Châtelineau. Pokojna Marija je zelo rada prihajala k slovenskim božjim službam v Charleroi in na vsakoletna romanja. Tudi v Lurd je večkrat šla. Udeleževala se je slovenskih prosvetno-zabavnih prireditev v Gilly in je rada prebirala Našo luč in druge slovenske časopise. Sinovoma, g. Toniju in g. Franciju, ter družinama in ostalim sodnikom naše sožalje!

francija

PARIZ

● Maša za Slovence je vsako nedeljo ob petih popoldne v cerkvi sv. Terezije Deteta Jezusa v Chatillonu, poleg Slovenskega doma.

● Z veroukom in slovensko šolo začnemo v nedeljo, 22. septembra, ob pol treh popoldne.

● Poroka — 8. junija sta se poročila Pascal Mavrič in Nevenka Cerkvenik. Želimo jima vse najboljše na njuni življenjski poti.

● Slovenski dan

Na binško nedeljo, 19. maja, smo slovensko proslavili dvojno obletnico: deset let, odkar se zbiramo pod skupno streho v Chatillonu, in trideset let, odkar deluje Društvo Slovencev v Parizu.

Ob treh popoldne smo do kraja napolnili cerkev sv. Terezije, kjer smo se skupaj zahvalili Bogu za vse, kar nam je do sedaj podaril, in v skupni prošnji molili za nadaljnjo pomoč pri našem delu. Dr. Anton Stres je v homiliji poudaril misel o težavah slovenskega človeka doma in v svetu: samo neomajna vera v Boga in v slovensko besedo mu je pomagala, da je ostal na pravi poti.

Po maši smo se vsi zbrali v dvorani, ki je bila tokrat premajhna. Hvala vsem, ki ste pokazali tako veliko zanimanje za naš Slovenski dan!

V pozdravnem govoru je sedanji predsednik društva dr. Janez Zorec orisal delovanje društva od ustanovitve do danes, pa tudi ogromne težave, ki nas spremljajo pri vsakdanjem delu. Naj omenim samo nezanimanje naše mladine za našo skupno stvar in pomanjkanje dobre volje za prostovoljno delo.

Naj omenim bivše predsednike Društva in z njimi vse neimenovane, ki so jim pri delu nesebično pomagali: gg. Turšiča, Boštjančiča, Struna, Drenika, Valanta, Zorca, predvsem pa prelata Čretnika in vse njegove sodelavce, v prvi vrsti pokojnega g. Flisa.

Po pozdravnem govoru je pevski zbor Naš dom zapel dve narodni pes-

Prvoobhajanci pred slovensko cerkvijo v Parizu.

mi, za njim pa je besedo prevzel prelat Čretnik, ki nam je nazorno razložil vse težave, ki spremljajo življenje našega doma, omenil pa tudi veliko veselje, ki nam ga ta prinaša ob skupnih srečanjih. G. Ciril Guštin se je posebno zahvalil vsem darovalcem in dobrotnikom doma ter z enominutnim molko počastil vse rojake, ki so pripomogli za ustvaritev doma.

Naš častni gost dr. Capuder, minister za kulturo v slovenski vladi, nam je zaželel veliko poguma za prihodnost pri našem delu, saj je v svojih študentskih letih sam okusil vso bedo pariškega vele mesta. G. Vinko Žakelj iz Belgije nam je vžil poguma s svojo vedro besedo, saj se tudi sam bori s podobnimi problemi.

Slovenski ministrski predsednik Lojze Peterle in minister Capuder na obisku pri predsedniku francoskega senata Allainu Poverju (26. aprila).

Lepo število rojakov je spremljalo Sylvijo in Francka, ko sta stopila na zakonsko pot.

Po nagovorih je sledil nastop okteta Simona Gregorčiča iz Kobarida, ki je bil že drugič naš gost v Parizu. Mojsrsko je izpeljal svoj program.

Za konec je sledilo družabno srečanje, ki se je zavleklo pozno v večer. Razvezali so se jeziki, veliko je bilo pohvalnih besed v pogum društvu za nadaljnje delo. Vsi pa vemo, da potrebujemo novih, mladih moči. Samo tako bomo kos težavam, ki nas še čakajo, in bomo praznovali še mnogo podobnih obletnic.

J. L.

● Zaključna šolska prireditev

V nedeljo, 16. junija, je bilo v dvorani Slovenskega doma spet vse živo. Učenci slovenske šole so nam pripravili živahno zaključno prireditev. Dokazali so, da se z vztrajnim delom lahko marsikaj doseže. Najprej je g. Janez Ložar pozdravil prisotne in se v imenu staršev zahvalil vsem, ki se trudijo s slovensko šolo in veroukom. Spored so začeli otroci iz nižjih razredov in sicer z lutkovnima igricama Kdo se vode boji (pod vodstvom gđc. Mire Kuhar so

nastopili Kati in Danijel Šimc, Elizabeta Kazalac in Nada Zorn) in Medvedek gre v šolo (pod vodstvom ge. Verene K. Zorn so nastopili Kati Janeš, Barbara in Matej Ložar, Ciril in Sandrina Valant ter Uroš in Matjaž Zorn). Lutkovni igrici sta bili prijetna novost in otroci so ju z navdušenjem uprizorili.

Marie-Noelle Kazalac je lepo povedala Gregorčičevo pesem Nazaj v planinski raj. Sledil je vesel prizor Palček Turist in planšarica Marjanca, ki so ga mojstrsko podali učenci s. Slave, na pomoč pa so priskočili tudi ostali. Veliki in mali smo se zabavali ob potegavščinah in modrovanju palčka Turista. Nastopajoči Gregor Vidmar, Kati Sut-

V Slovenskem domu ob Slovenskem dnevu — v prvi vrsti od leve na desno: Jože Guštin iz Argentine, Vinko Žakelj in Stani Revinšek iz Belgije, prelat Čretnik, minister dr. Capuder z ženo, dr. Tone Stres, Eugen Bavčar.

lič, Marie-Noelle Kazalac, Patricija in Maksimiljan Valant zaslužijo vsa pohvala.

Gregor Vidmar (klarinet) in Marie-Noelle Kazalac (klavir) sta nato zaigrala tri slovenske narodne pesmi. Maksimiljan Valant je povedal pesem Vilija Steguja, Gregor Vidmar pa je doživeto deklariral Aškerčevo balado Mejnik.

Po pestrem programu je bil v dvorani prigrizek za vse prisotne, otroci pa so vsakemu poklonili rdeč nagelj z rožmarinom. Iskrena hvala vsem, ki so pripomogli, da je letošnja končna prireditev tako lepo uspela! Posebno zahvalo dolgujemo še g. Janezu Ložarju in g. Jožetu Šimcu, ki sta okusno pripravila lutkovni oder in sceno za veseloigro.

● *Prvo obhajilo* — V nedeljo, 23. junija, so prvič pristopili h Gospodovi mizi trije naših mladih: Nada Zorn, Darnijel Šime in Elizabeta Kazalac.

● *Proglasitev suverene Slovenije in brutalen napad na slovensko državo*

Oba zgodovinska dogodka sta globoko odjeknila v naši skupnosti.

V sredo, 26. junija, smo se kljub delovnemu dnevu v lepem številu zbrali k zahvalni maši ob proglatitvi suverene Slovenije, kateri so v Ljubljani prisostvovali tudi naši zastopniki na Svetovnem slovenskem kongresu. Naš ponos in naše želje so bile izražene v poslanici, ki jo je poslal v Slovenijo prelat Čretnik:

„Verni Slovenci v Franciji, ki se družijo pod okriljem slovenskih katoliških misij, z navdušenjem pozdravljajo in podpirajo suvereno Slovenijo, z željo, da bi vsi Slovenci doma, v zamejstvu in po svetu skupno, drug ob drugem, z zaupanjem in v medsebojnem spoštovanju pogumno in modro odpirali nove strani v knjigi naše zgodovine.

V prepričanju, da se zidarji zaman trudijo, če ni blagoslova iz nebes, goreče prosijo Vsemogočnega, naj s svojo pomočjo spremlja zgodovinski korak našega naroda,

— korak, kjer je obsežena vsa naša preteklost, naša sedanost in naša bodočnost,

— korak, ki je prepojen in pripravljen s stoletnim trpljenjem in s stoletnimi upi,

— korak, ko z neizmernim veseljem odločno stopamo v nove čase, da bo-

mo v krogu narodov kot enakopravni izpolnili svoje poslanstvo, narodno in krščansko.“

Zato so nas naslednji dan tem globlje zadele vesti o brutalnem napadu „jugoslovanske“ vojske. Z največjo zaskrbljenostjo smo lovili poročila, pošiljali na najvišja mesta protestne telegrame in intervenirali, kjer koli je bilo mogoče.

V soboto, 29. junija, smo se skupaj s Hrvati udeležili protestne manifestacije na Trocadéro, kjer so v imenu Slovencev govorili predsednik Janez Zorec, Emil Žagar iz Strassbourga in profesor Ciril Valant. V nedeljo, 30. junija, so k naši maši v Chatillon, ko smo molili za težko preizkušeno domovino, prišli od francoske televizije; ta je še isti večer na FR 3 in na peti postaji prinašala slike z našega srečanja. Na večer se nam je pridružil tudi pariški pomožni škof mons. Frikart in prinesel naši skupnosti poslanico pariškega kardinala Lustigerja, ki je bil zadržan.

Še isti večer smo ustanovili pod predsedstvom g. Zorca koordinacijski odbor, ki naj vodi vse delo za informacijo francoske javnosti. Njegov sedež je v Slovenskem domu v Chatillonu, kjer smo med tem dobili tudi faks (1-42-53-56-70), da bomo lažje opravljali to delo. Za pomoč po vojni prizadevati Sloveniji je bil odprt bančni račun: Société Générale à Chatillon, bénéficiaire C.C.C.S.F., n° du compte: 000 37272560 / Comité de Coordination des Communautés Slovènes en France /.

ST. BRICE-SOUS-FORET (Val d'Oise)

V soboto, 18. maja, sta si pred oltarjem obljubila *življenjsko zvestobo* Sylvie Golenko in Franck Guillemin, ki jima vsi iskreno čestitamo z najboljšimi željami.

FLIN (Yvelines)

6. julija je umrl Maks Fekonja. Pokojni je bil rojen 1940 pri Sv. Lenartu v Slovenskih goricah. Po letu 1965 se je zatekel v Francijo. Pogreb je bil 11. julija ob lepi udeležbi njegovih prijateljev. Zapušča ženo in sina, katerima izrekamo svoje sožalje. Naj počiva v miru!

PITHIVIERS (Loiret)

28. aprila je bil *krščen* Vasilij Franc, sin Darka in Nathalie Gutmaher.

CHILLEURS (Loiret)

Maša za rojake bo v nedeljo, 29. septembra, ob pol desetih dopoldne v Chilleursu. Vsi prijazno vabljeni! Za kosilo se prijavite pri ge. Bohnjec ali pri ge. Pal.

PAS-DE-CALAIS in NORD

● Z novim šolskim letom se začenja tudi *novo veroučno leto*. 2. oktobra, na prvo sredo, ob 11. uri bomo začeli z vsemi letniki. Lepo vabimo starše, da pošiljajo svoje otroke k verouku in nedeljski božji službi.

● *Romanje k loretski Materi božji* je bilo tudi letos lepo. Zlasti smo prosili Kraljico miru za našo ubogo domovino. Vsem, zlasti pevovodju, organistu in pevcem prisrčen Bog plačaj!

● Po *krstu* so postali božji otroci: Viljem Lenoir, Hadrijan Pavel Henrik Žibret, Andrej Oktavij Mullem, Karolina Terezija Evelina Mullem, Štefan Dalatre, Manon Lavrencij Janež, Andreja Gizela Hedvika Delcourt, Gregorij Vandeviver, Aleksandra Emilija Elizabeth Amandina Saje. Srečnim staršem in botrom naše najlepše želje! Krščencem božje varstvo!

● V Aix-Noulette je *odšel v večnost* Viktor Zorko. V Marijinem mesecu ga je božja Mati sprejela in ga gotovo poplačala za njegovo veliko ljubezen do staršev. Naj se spočije v Bogu!

AUMETZ

● 3. junija je gospa Bezgovšek iz Tucquegnieux obhajala svoj 92. rojstni dan. Otroci, prijatelji in znanci so ji čestitali in izrazili svoja voščila. Tudi mi ji želimo še boljšega zdravja in počutja!

● 11. junija je bila *pokopana* v Al-grange gospa Ana Borjančič v 88. letu starosti. Dolga leta ni mogla iz postelje in še manj iz hiše. Hvala Bogu, da je mogla biti pri hčerki, ki je prav lepo skrbela zanjo. Bog sam naj ji bo večna luč!

● 30. junija je *prejel diakonat* v meški katedrali g. Albert Krapež. Diakoniat je zadnja odločilna stopnja na

poti k duhovništvu. G. Krapežu čestitamoin se z njim veselimo; želimo mu božjega blagoslova in mu obljubljamonaše molitve. Kot diakon bo deloval v župniji v Phalsbourgu in od tam se bo vozil še na predavanja v Metz.

● V četrtek, 4. julija, je *umrl* v bolnici g. Manfredini Nello iz Boulogny, star 67 let. Pogreb je bil v ponedeljek, 8. julija. Bil je operiran na srcu in se po operaciji ni več zbudil. Naše iskreno sožalje ženi Cilki, ki je zdaj vdova, in otrokoma. Sin se je nekaj dni prej poročil. Naj bo vstali Gospod sam pokojnemu večni pokoj, luč in sreča!

● Vse nedelje od 30. junija naprej smo tudi pri nas v cerkvi molili za mir in pravično rešitev demokracije v Sloveniji in drugod.

nemčija

STUTTGART-okolica

● *Ob angelski mizi* — V nedeljo, 16. junija, smo v Stuttgartu praznovali prvo obhajilo in zaključek šolskega leta na sobotni šoli. Prvoobhajanske slovesnosti se je udeležilo deset slovenskih otrok, pet fantkov in pet deklic. Ob tej priložnosti je bila seveda cerkev sv. Konrada polna kot samo ob škofovih obiskih. Starši in sorodniki prvoobhajancev, starši in drugi družinski člani obiskovalcev sobotne šole ter mnogi zavedni slovenski kristjani iz našega mesta in okolice so ta dan doživljali pristno slovensko skupnost.

Po maši je 53 slovenskih šolarjev dobilo spričevala o uspehu in verouku in slovensščini, pridnosti in obisku pouka na sobotni šoli. Ta spričevala so

hkrati priznanje staršem za njihovo požrtvovalnost in skrb, da bi svojim otrokom posredovali čim več verskih in narodnih izročil. Prvoobhajanci so poleg spričeval dobili tudi spominske diplome.

● *Slovenija 1991 — od kod in kam?* — V pripravi na veliko odločitev slovenskega naroda za svobodno slovensko državo smo povabili univerzitetnega profesorja dr. Janka Prunka iz Ljubljane, da nam spregovori o temi Slovenija 1991 — od kod in kam. Njegovi strokovni besedi o zgodovinski poti našega naroda do svoje države je v nedeljo, 9. junija, prisostvovalo v Stuttgartu blizu 200 rojakov. Dve uri in pol predavanja in odgovorov na stavljena vprašanja je bilo premalo za to tako pomembno temo. Predavatelj nas je pohvalil za udeležbo pri slovenski maši in za zavzetost za Slovenijo. Pogovor v dvorani je vodi g. Cepl iz Wailingena.

● *V zlati Pragi* — Za binškožne praznike, od 17. do 20. maja, se je petdeset Slovencev in Slovencev iz Stuttgarta in okolice peljalo na Češko, da si ogleda zlato Prago. To ni bil nikakršen izlet, ampak pravo študijsko potovanje. Dva

Prof. dr. Janko Prunk iz Ljubljane predava Slovincem v Stuttgartu o zgodovini slovenskega prebujenja in klica po slovenski državi (9. junij 1991).

polna dneva jih je po mestu spremljal poseben vodič, da jim pokaže in razloži zgodovinski razvoj češkoslovaške prestolnice in jih seznanja s spomeniki tega mesta. Mednje spada v prvi vrsti sedež čeških vladarjev na Praškem gradu s stolnico sv. Vida, Karlov most in samostan Strahov z zbirko narodne literature od 9. stoletja do danes. Obiskali smo tudi Narodno opero ter poslušali Smetanovo opero *Skrivnost*. Tudi Narodni muzej in Vaclov trg sta nas presenetila s svojo urejenostjo in lepoto.

Odzvali smo se tudi vabilu na češki folklorni večer v dvorani hotela National, ki so ga zgradili Rusi za svoj center v Pragi. Ob spominu, da se je prav v tem mestu posebno živo pričel slovenski narodni preporod leta 1848, smo dvignili vrčke s češkim pivom in zapeli Kol'kor kapljic, tolko let. Da se je to zgodilo v dvorani nekdanjega ruskega centra v Pragi, je vredno posebne omembe.

● *Zahvala Bangemannu* — V času priprave za oklic neodvisne države Slovenije nam je bila izjava prejšnjega nemškega ministra za gospodarstvo in sedanjega podpredsednika EG Bangemannu v veliko zadoščenje. V časopisu Frankfurter Allgemeine smo namreč brali njegovo izjavo, da „so samo narodi Jugoslavije upravičeni odločati, v kateri državi hočejo živeti, in EG nima pravice na to odločitev vplivati s pristransko naklonjenostjo enotni Jugoslaviji“. G. Bangemannu smo se zahva-

Slovenski prvoobhajanci v Stuttgartu 16. 6. '91: Darja Zelko, Natalija Horvat, Andreja Zakrajšek, Marija Zore, Monika Gral — Robert Rožman, David Venta, Boštjan Balažič, Štefan Zore, Lojzek Vrana.

lili na ta način, da smo mu poslali v Bruselj pismo s 131 podpisi naših rojakov v Stuttgartu.

● *Slovenija, pozdravljena* — Z letakom „Slovenija, pozdravljena“, poslanim na Izvršni svet Republike Slovenije v več sto izvodih, smo rojaki na Württemberskem pozdravili oklic države Slovenije. Izjavi so sledili podpisi rojakov in rojakinj.

Med Nemce smo razdelili 15.000 letakov in pisem z željo, naj bi mednarodni svet Slovenijo čimprej priznal.

Tudi več sto plakatov „Slovenien 1991 Slovenija“ z novim slovenskim grbom je bilo v juliju možno videti po Stuttgartu. Na plakatih je stal poziv, naj bi bralci plakata pomagali Sloveniji, da bi jo mednarodni svet priznal.

BERLIN

Misel, da „moramo spoznavati lastno zgodovino, če hočemo graditi sedanjost“, je poudaril *mariborski škof Kramberger*, ki nam je dva večera, 9. in 10. maja, govoril o Slomšku, veri, Cerkvi in slovenskem narodu.

Dopolnitev k predavanju so bile oba dneva Slomškove verske in narodne pesmi, ki jih je pel mešani pevski zbor pod vodstvom g. Pukmeistra.

Prav tako je obogatila škofovo predavanje drugi dan Slomškovega večera odrasla folklorna skupina društva Slovenija s svojimi živahnimi in poskočnimi slovenskimi plesi.

● Veliko bogastvo za Slovence v Berlinu je *ansambel Sončni žarki*, pet

Mariborski škof v slovenski katoliški misiji v Berlinu.

mladih fantov, ki so prvič samostojno igrali na dobrodelni Slomškovi zabavi. Ne vem, če smo ravno ponosni, da jih imamo. Pa bi morali biti. Že zato, ker se ne zgublajo na cesti, v berlinskem podzemlju . . . , ampak pridno vadijo in se veselijo, če koga spravijo v dobro voljo s svojo poskočno in veselo melodijo. Le tako naprej! Pa to ne velja samo za teh pet mladih Slovencev, temveč velja še za mnoge mlade v Berlinu, ki plešejo v folklorni skupini, pojejo v mešanem zboru ali oktetu, igrajo košarko ali namizni tenis . . . Prav zaradi te mladostne razigranosti, odprtosti, veselja . . . ne bi smelo biti pomembno, kdo jih angažira, ali je to društvo ali katoliška misija. Bistveno je, da v teh mladih razvijamo in plemenitimo tisto, za kar so že stari Latinci rekli: „Zdrav duh v zdravem telesu“.

„ČUJTE IN MOLITE“ (Mt 26, 41)

(Straža opomina — podpora Sloveniji in Hrvaški v Berlinu)

Berlin — straža opomina v juliju 1991.

Škof Kramberger, g. Zdešar in stolni prošt berlinske škofije g. Riedl.

Upi Slovencev v Berlinu: Martin, Aleksander, Stane, Štefan in Kristijan.

Birmanci in prvoobhajanci iz Münchna po maši pred cerkvijo sv. Duha s škofom in poslavljajočim se župnikom.

menitimi Brandenburškimi vrati. Od tedaj dalje so se Slovenci in Hrvati vse dni zbirali na tem mestu in pod vodstvom zavzetega nemškega mirovnika dr. Leonharda Lentza držali t. i. stražo opomina. Ob velikem križu, črni zastavi v spomin padlim žrtvam, ob zastavah Slovenije in Hrvaške ter drugih zastavah in napisih v podporo osamosvojitvi obeh republik, so se dan in noč vrstili prostovoljci na straži ter z molitvijo, tiho pričujočnostjo, pa tudi s pojasnili opozarjali mimoidoče na tragedijo, ki se odvija v nekdanji Jugoslaviji. Vsak večer pa je precejšnje število ljudi združila skupna molitev za domovino. Odvijala se je večinoma spontano, večkrat pa tudi pod vodstvom slovenskega ali hrvaškega duhovnika.

Svojo posebno slovesnost pa smo imeli Slovenci v soboto, 13. julija, zvečer. Vodil jo je J. Kužnik, ki v času dopusta zamenjuje duhovnika Martina Horvata, ki sicer deluje med berlinskimi Slovenci. Bogoslužje je bilo glasen protest proti vojni in vsakršnemu nasilju ter prošnja Bogu za čimprejšnjo mirno rešitev krize v domovini. „Mi nočemo vojne! Radi bi živeli v miru in svobodi; mi nočemo uničevanja in ubijanja — vsako življenje nam je sveto, vsako življenje nam je dragoceno; mi nočemo nikomur krati pravice do obstoja — radi bi le, da tudi drugi to pravico priznajo nam!... Zato kličemo vsem, posebej tistim, ki nas ogrožajo: bratje, prekujete svoje meče v lemeže in svoje sulice v miroljubne vinjake;

nemesto tankov naj plugi orjejo naša polja, nemesto mržnje naj vzkali ljubezen, nemesto sovraštva naj požene odpuščanje...“

V tak klic po miru in svobodi je izzvenela ta spravna in hkrati žalna slovesnost tisti večer.

Drugo jutro se je Berlin prebudil v dežju, vendar se je kljub temu na istem mestu zbralo okrog 60 Slovencev in nekaj Hrvatov, da smo obhajali sv. mašo za vse žrtve vojne v Sloveniji in na Hrvaškem in kot prošnja za mirno rešitev problemov v domovini. Ta sv. maša je bila mišljena kot sklepna slovesnost „straže opomina“, vendar se je straža pri križu, zaradi vedno hujših razmer na Hrvaškem, nadaljevala. Pobudnik akcije, dr. Lentz, se je odpravil v Ljubljano in nato še v Zagreb, da bi tudi tam pozival k miru in opozarjal svet na nevarnost, ki lahko preraste celo v svetovno krizo.

Čez štirinajst dni, v soboto, 27. julija, smo se Slovenci ponovno v večjem številu zbrali k bogoslužju na Pariser Platzu. Ob neprestani agresiji, predvsem na Hrvaškem, se je pokazala nevarnost, da bi se v srcih ljudi začela porajati mržnja do agresorjev in sovražno razpoloženje do vsega srbskega naroda. Zato je tokratna slovesnost, poleg prošnje za mir, izzvenela v klic po spravi, bila je opomin nam samim, da se ne bi zlo sovraštva in nasilja zakoreninilo tudi v naših srcih, da v nas ne bi pognala želja po maščevanju, želja vračati hudo s hudim, da ne bi enostavno enačili glavnih krivcev te vojaške norije z vsemi člani srbskega naroda in da ne bi tudi mi sami postali sejavci mednarodne mržnje. Kot krist-

jani moramo vzeti zares Jezusovo zapoved, da moramo ljubiti vse ljudi, vključno s tistimi, ki so nam sovražniki. Tako je straža opomina opomin tudi za nas.

Od tedaj dalje se Slovenci nismo več v tolikšnem številu in organizirano zbirali na straži opomina, saj se je večina odločila za dopust v domovini. Hrvati pa, vzajemni s svojimi rojaki, ki doživljajo grozo vojnih operacij in nasilja, vztrajajo na tej straži še naprej. Tudi posamezni Slovenci, ki so ostali v Berlinu, jim še vedno stojijo ob strani in molijo za mir v domovini. Križ pa opozarja še naprej in goreče sveče na Pariser Platzu še vedno nemo opozarjajo mimoidoče: „Čujte in molite!“

JK

MÜNCHEN

● *Srečanje zakonskih parov* (od 14. do 16. junija). V samostanu sester dominikank v Pollingu pri Weilheimu se je zbralo devet družin z devetnajstimi otroki. Srečanje so vodili p. Markelj in zakonca Sečnik. Predavanja s pogovori so bila po mnenju udeležencev zelo zanimiva in koristna. Potekala so vzporedno za zakonske pare in mladince.

Zakonca Fani in Lojze Grojzdek, ki sta darovala življenje štirim otrokom, se srečanja takole spominjata: „Marsikdo se je ob prijavi vprašal, kaj bomo v samostanu, saj nismo menihi. Čeprav živimo udobno, v obilju material-

Zvon redno prepeva pri naših božjih službah na Nizozemskem.

nih dobrin, nas pesti dušni nemir, negotovost, bojimo se prihodnosti. Saj nima smisla, obupujemo včasih. V teh stiskah nam je zdravo družinsko okolje še posebej dragoceno. To je žarišče, luč, ki nam kaže pot, ogenj, ki ogreva naša srca, vir moči in upanja. Zato sva hvaležna predavateljem, da so nam dali nekaj življenjskih smernic za zdravo družinsko življenje. Posebno lepo je bilo pri skupnem bogoslužju, ki so ga obogatili Sečnikovi s svojim harmoničnim petjem. Po dveh dnevih smo začutili, kako mirnejša so naša srca. Zrasli smo v eno samo veliko družino. Želiva si, da bi se prihodnje leto spet dobili in da bi se srečanja udeležilo še več zakoncev iz naše fare. Posebno sva hvaležna, da je bil pripravljen tudi poseben program za naše otroke."

● *Birma in prvo obhajilo.* Za našo faro velika slovesnost. Nedelja, 23. junija, je bila sončna, naših štirinajst birmancev in štirje prvoobhajanci pa lepo pripravljene. Čez tristo nas je bilo pri maši, ki jo je daroval koprski škof Metod Pirih. Vsa cerkev je pela ubrano, še posebej lepo pa je pel naš farni pevski zbor. Pri maši se je od svojih fananov po 25 letih župnikovanja poslovil g. Rozman. Po 46 letih zdomstva se vrača v domovino, kjer bo še naprej urejal Našo luč. Za njegovo delo so se mu zahvalili gospod škof, delegat g. Zdešar in predstavnik župnijskega sveta g. Terseglav.

Od naše župnije se je poslovila tudi s. Marijana Korber, ki je čez dvajset let vzorno skrbela za socialno službo v naši fari. S svojim strokovnim in nesebičnim delom je pomagala našim roja-

kom v stiski in tako pridobila naši fari velik ugled. Z iznajdljivostjo in številnimi pobudami je znatno prispevala k uspešnemu dušnopastirskemu delu.

● *Šolski izlet (29. junija).* Spet smo se peljali v priljubljeni Garmisch. Vreme ni bilo najlepše, a nam izleta ni pokvarilo. Najprej smo se sprehodili okoli eibskega jezera, nato pa smo se z vzpenjačo povzpeli na Wank. V bližnjem gostišču smo si za silo privezali dušo, potem pa smo obhodili slikovite vzpetine na vrhu gore. Bil je lepo.

● *Šolska maša in razdelitev spričeval (6. julija).* 50 otrok, ki so v letošnjem šolskem letu redno obiskovali naš šolski tečaj, se je s svojimi starši zbralo v naši kapeli. Bogu smo se zahvalili za prejete dobrine. Potem smo razdelili spričevala. Nekatera so bila zelo lepa, druga manj, kakor je pač kdo sodeloval.

● *Farni izlet (13. julija).* Bil je čudovit sončen dan. Krenili smo v Nürnberg. Bilo nas je za en avtobus. Najprej nas je vodička popeljala po starem gradu in nam na kratko razložila zgodovino tega znamenitega mesta, kjer so velikokrat gostili nemške cesarje. Nato pa smo si v manjših skupinah ogledali mestne znamenitosti: Dürerjevo rojstno hišo, muzej igrač, mestni muzej, cerkvi sv. Lovrenca in sv. Sebalda, lepi vodnjak itd. Dobrodošel je bil opoldanski odmor po gostoljubnih vrtovih nürnberških gostišč. Mlajši so lizali sladolede, možaki pa so si gasili žejo s pivom. Za konec smo si ogledali živalski vrt s predstavo delfinov. Prav očarali so nas: gibki, inteligentni, ele-

gantni. Celo košarkarskih spretnosti so se privadili. Sledil je povratek in živahen klepet naših mladih, ki so se utaborili v zadnjem delu avtobusa. Takšni izleti nas zblizujejo.

● *Molitvene ure za našo domovino.* Vsak dan smo se zbrali v naši kapeli in molili za mir v naši preizkušani domovini. Prišlo nas je kar precej. Tudi denarno pomoč za žrtve vojne smo pričeli zbirati. Zbrani denar smo poslali slovenski Karitas.

nizozemska

● V maju smo se v lepem številu udeleževali šmarnic.

● *Materinski in očetovski dan* je bil v juniju. Ob čudovitem vremenu smo se zbrali v jasi sredi gozda, kjer smo slovesnost začeli z mašo in petimi litanijami. Sledil je pozdrav in zahvala našim materam in očetom, nato pa so še naši mladi pokazali, česa so sposobni. Čudovit popoldan za vse, staro in mlado! Iskrena hvala vsem, ki so na katerikoli način sodelovali.

● *O ranjki ge.* Elisabeth Kozole-Kroši bomo pisali v naslednji Naši luči.

švedska

ŠVEDSKA

● *Binkoštno srečanje v Vadsteni*

Slovenci na Švedskem smo se tudi letos za binkošti srečali v Vadsteni. Z avtobusi iz Stockholma, Köpinga in Landskrone ter z osebnimi avtomobili iz raznih krajev te prostrane dežele se nas je nabralo okrog 250. Prišli smo 200, 400 km daleč. Za Kadivčeve iz Norveške in za Kuzmiča iz Umea na severnem Švedskem je bila pot še precej daljša.

Bogoslužje je vodil mariborski pomožni škof dr. Jožef Smej. Po maši smo šli v procesiji ob jezeru Vättern v protestantsko gotsko cerkev, kjer je

grob sv. Brigite. Čutili smo njeno tiho navzočnost. Letos — v Brigitinem letu — ko obhajamo 600-letnico, kar je bila razglašena za svetnico, smo še bolj iz srca molili njeno znano molitev: „Pokaži mi pot in daj, da bom voljno hodil po njej!“ V tem za slovenski narod zgodovinsko tako pomembnem trenutku smo prosili, da bi po njenem zgledu tudi mi dejavno vplivali na dogodke svojega časa. K temu nas je spodbudil tudi gledališki igralec Aleksij Pregarc iz Trsta. Ob besedah, ki jih je izbral in izgovoril, nam je postalo jasno, kako globoko smo vpleteni v dogajanja novih časov, ki se porajajo pred nami. Njegova pri pisatelju Rebuli in škofu Slomšku zajeta beseda o darovih, s katerimi je Bog zadolžil slovenski narod, in beseda o dragocenosti slovenskega jezika, nam je segla do srca. Prav takšne besede smo potrebni, je bilo slišati komentarje, ko smo odhajali iz cerkve.

Srečanja se je udeležil tudi minister za Slovence po svetu dr. Janez Dular. Ko nam je na začetku popoldanskega kulturnega programa spregovoril, smo napeto prisluhnili njegovi predstavitvi osamosvajanja Slovenije. „Nič nam ne more resno ogroziti poti v samostojnost in suverenost, škodujemo si lahko edino sami s svojo lastno razdvojenostjo.“ Poudaril je pomen sprave in razvijanja demokratične miselnosti v slovenskem narodu. Všeč mu je usklajeno delovanje med verskim središčem misije in slovenskimi kulturnimi društvi, ki so se pred kratkim povezala v Zvezo slovenskih društev na Švedskem. Društva iz Stockholma, Köpinga in Landskrone so se nam predstavila s svojo ustvarjalnostjo. Njihovo ubrano petje in razigrane melodije orkestra La-stovke so nas povezale v sproščeno skupnost in pričarale pristno domače vzdušje. Kot nalašč se je ravno na nedeljo zjasnilo, da se je tudi v jezeru Vättern zrcalilo prijetno razpoloženje Slovencev, zbranih iz vse Skandinavije skupaj s predstavniki iz Pariza, Trsta, Ljubljane in Maribora. Čutili je bilo diš slovenske pomladi.

Škof Smej je svoje bivanje na Švedskem izkoristil za obisk stockholmskega škofa Hubertusa Brandenbura, po en dan pa je posebej namenil rojakom v Stockholmu in v Göteborgu. V stock-

„Nič nam ne more resno ogroziti poti v samostojnost in suverenost,“ je rekel minister dr. Janez Dular v Vadsteni.

holmski stolnici je maševal v petek pred binško, v Göteborgu pa na binško ponedeljek, kjer je posebej nagovoril slovenske birmance, ki so bili

Na Švedskem je vsaka nevesta kraljica. Novoporočnica Maja Kaker in Martin Per Ola Green, omenjena v junjski NL.

prejšnji dan pri birmi. Za binško je škof Brandenburg podelil zakrament sv. Duha šestinštiridesetim birmancem, od teh je bilo kar devet Slovencev.

Minister Dular in gledališki umetnik Pregarc sta med svojim bivanjem v Skandinaviji obiskala København in se ustavila v večjih naselbinah Slovencev na Švedskem. Igralec Pregarc je v slovenskih kulturnih društvih navduševal rojake z izbranimi besedili iz slovenske literature. Minister Dular je po neštetihi vprašanih, ki so mu jih povsod zastavljali, z veseljem ugotovil, da je zanimanje za usodo domovine med rojaki na Švedskem zares močno.

● Eno z mlado slovensko državo

Tisočletni sen naših prednikov se je uresničil. Slovenija je postala samostojna in neodvisna država. Za soboto, 29. junija, smo po raznih krajih Švedske pripravljali praznovanje tega velikega dne, a praznik se je spremenil v truda poln delavnik v podporo mladi slovenski državi, ki je zakravela. Že 29. junija se je iz vse srednje Švedske (Stockholma in Göteborga) zbralo okrog tisoč Slovencev in Hrvatov v Stockholmu k demonstracijam proti nasilju JA in v podporo samostojnosti Slovenije in Hrvaške. Istočasno je bila demonstracija tudi v Malmöju, ki so se ji pridružili tudi kosovski Albanci. Protestna zborovanja so bila naslednji soboti še v Landskrone in Helsingborgu. V Göteborgu in Stockholmu smo na več načinov pokazali svoje zgražanje nad nasiljem armade. Slovenijo in Hrvaško so v njenem prizadevanju za samostojnost podprli tudi švedski krščanski demokrati, ki organizirajo demonstracije ob sredah.

Vsega občudovanja in priznanja je vredna slovenska mladina, rojena že tu na Švedskem. Poleg zavzetega dela pri organiziranju in pripravi parol, so se pokazali tudi zelo spretni in sposobni pri javnih nastopih v medijih in na javnih zborovanjih. Težko bo zbrati in predstaviti, kaj vse je bilo narejenega v teh dneh, koliko pisem je bilo poslanih na razne časopise, švedskim oblastem in slovenskemu političnemu vodstvu v podporo. Občutljivost za silno krivico, prizadejano vsemu slovenskemu narodu, nas je povezala med seboj. V teh dneh smo tudi veliko molili

kaj ko bi se malo vadili v slovenščini

● VPRAŠAJ SE PO PRISLOVNIH DOLOČILIH.

- Oče je šel v gostilno.
- Po filmu boš šla spat.
- Po središču mesta bomo hodili peš.
- Čestitali smo mu brzojavno.
- Otroci so bili tiho kot miške.

● SPREMENI DESNE PRILASTKE V LEVE.

PRIMER: Igra se začne na znak sodnika. Igra se začne na sodnikov znak.

- Najrajši pijem sok iz borovnic.
- Vrata v veži so bila vedno odprta.
- To je časopis od včeraj.
- Med nevihto ponoči so okna ropotala.
- Ljubljano so obiskali trgovci iz Maribora.

● POSTAVI SAMOSTALNIKE V OKLEPAJU V PRAVI SKLON.

- Zadnje čase dobim le malo (pisma).

- Zakaj nisi pomila vseh (okna)?
- Toliko je (debla), da ni videti gozda.
- Joj, koliko novih (poslopja)!
- Vseh (morja) ni najbrž še nihče prejadral.

● Povedi dopolni s samostalnikom dan v pravilni obliki.

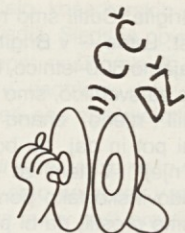
- Lepega . . . smo se odpravili v gore.
- Tistega . . . ni hotelo biti konec.
- Okradli so nas pri belem
- Blaž živi tja v tri
- Srečal sem jo pred dvema

● SKLANJAJ MNOŽINSKE SAMOSTALNIKE:

- brki, oblanci, pograbki, Radenci, Vinkovci.

● POPRAVI NEPRAVILNE OBLIKE.

- Srečal sem se z magister Rusom.
- Po denar sem šel k Tine Mlinarju.
- Zakaj niste poklicali inženir Koširja?

- Težko prenašam doktor Čada.
- Za znanje se imam zahvaliti profesor Dejaku.

● IZBERI USTREZNO OBLIKO SKLONA.

- Težko je živeti ob duhovno (majhnem — majhnemu) človeku.
- Izroči moje pozdrave (velikem — velikemu) učenjaku.
- Pojdi po časopis k (znanem — znanemu) trgovcu.
- Pri (dobrem — dobremu) očetu je bivanje prijetno.
- Približali smo se (znanem — znanemu) kraju.

● NAREDI LJUBKOVALNICE IZ NASLEDNJIH

- ZAČETKOV IMEN: Franc, Ivan, Jakob, Katarina, Lucija, Marija, Miroslav, Nikolaj, Tomaž, Vladimir. — PRIMER: Branimir — Branko.

Josip Jurčič deseti brat

(odlomek)

Obrhek, ves od kraja, s Krjavljevo hišo vred, je imel dvaindvajset številik nad hišnimi vrati. Da so bile hiše povečini lesene ali samo ometane, da so bili posamezni tramovi že črvi in zakajeni, da so bile nekatere strehe že petnajstkrat s slamo prekrite: to nam potrjuje, da je bil Obrhek star.

Obrščanje so bili pa tudi najboljše duše, kar si jih moreš misli-

ti. Dasiravno siromašni kmetavi in revni ko jare miši vsi do enega, so se vendar ravnali po božjih in cerkvenih zapovedih. Odraštovali so fronke in desetino in bero, če je bilo le za žive in mrtve mogoče, ob pravem času.

Dasiravno so možakarji včasih malo porentačili in pokleli, kadar so jih ženice razjarile ali kadar je pri pipi tobaka govorica nanesla, da se je bolj možato podalo, če so med poštene in mirne besede vpletli hudiča ali vraga;

dasiravno so se obrški fantini, da bi ohranili staro navado in

svojo čast, sešli na večer sredi vasi in kako staro pesem zaokrožili;

čeravno so imele ženice tisto čudovito lastnost, zvedavost; vendar so bili pri vseh teh slabostih Obrščanje pobožnejši ko vsi njih sosodje okrog in okrog.

Vsak večer si slišal v posameznih hišah petdesetkrat ponovljeno češčenamarijo z roženkranskim dostavkom;

sredi Obrhka pa je stalo leseno znamenje s podobo Križanega, pred katerim se je vsak vaščan mimogredoč spoštljivo odkrival.

— KONCEV IMEN: Aleksander, Albert, Anton, Ferdinand, Helena, Ignacij, Martina, Sebastijan, Terezija, Vincenc. — PRIMER: Andrej — Drejc.

● **V NASLEDNJE Povedi vstavi VEJICE:**

— V črni kuhinji so razstavljenе nečke koritce za mesenje testa in žrmlje preprost ročni mlinček za koruzo.
— V tropskih rekah živijo velikanski

kuščarji in sicer krokodili kajmani in aligatorji.

— Okoli atomskega jedra kroži manjši osnovni delec tako imenovani elektron.

— Ančka je Urški svetlolasi debeluški in Tomažu temnopoltemu hrstu pravila kaj je doživela v Benetkah tem slavnem mestu na koleh.

— Veliki kiparji kot npr. Fidias in Praksiteles so krasili atenska svetišča in arene.

REŠITEV NALOG IZ PREJŠNJE ŠTEVILKE NAŠE LUČI

● **RAZUMLJIVEJŠI IZRAZI:**

Opravlja jo ga. Blaž je gospodarsko propadel. Obubožal je. Opomogel si je. Sladko govori.

● **BOLJ NAVADNI IZRAZI:** Zbal se je. Napeto premišljuje. Blebeta. Ko je nesreča mimo, je ni mogoče več preprečiti. Nikar takoj ne odnehaj.

● **ZLOŽENKE:** Belopolt, belolas, bistroglav, dobrodušen, dobrosrčen, dolgolas, dolgonog, dolgouh, golobrad, golorok, kratkoviden, odkritosrčen, okrogloličan, rdečelas, svojeglav, svojeročno, starokopiten, staromoden, vročekrven.

● **POVEDKI:** Avto rjavi, čebela brenčič, lastovka cvrčič, lisica krade, motor brni, reka šumi, sonce sijaje, učitelji razlagajo, veter vleče, vlak piska, vrtnica cvete, žabe regljajo.

● **OSEBKI:** Kaj kola lomi? Kaj ima kratke noge? Kaj je švignilo čez pot? Kaj je ozelenelo? Kdo je zmagal?

● **2. SKLON MNOŽINE:** Bradelj, gostiln, iger, kamer, ladij, mravelj, skorij, smokev, sumenj, škatelj, tekem, tovarn, voženj, zarij.

● **MATI:** Z materjo je umrl tudi dom. To je moja pisana mati. Fotografirala je sosedovo mater. Matere dolgo ni bilo iz mesta. Največ sem dolžan svoji materi.

● **HČI:** S hčerjo so pa res križi. Če nočeš naše hčere, pa nič. Sosed je oddal svojo najmlajšo hčer poštenemu fantu. Naša hči je zelo delavna. Mati bo ostala pri sinu ali pa pri hčeri.

● **GOSPA:** Vašo hčer sem videl iti z dvema gospema. Nesi, no, limonado

mladi gospe. Tistih dveh gospa nisem srečal. Psiček je tiho ležal pri mladi gospe. Skoz okno sta gledali stari gospe.

● **PRAVILNE KONČNICE:** Tema brvema bo treba postaviti ograjo. Pes leži ves čas pri oglodanih kosteh. Tem stranem se pa pozna, da so bile že v mnogih rokah. V mnogih pasteh je mnogo miši. Obema potema smo nanauli pesek.

● **PREDMETI:** Kaj je teta pripravila? Kaj je oče posodil stricu? Kaj je mati odprla? Čemu ni ded verjel? Česa mi je žal?

● **PREDMETI:** O čem sva sanjala s sestro? S kom je bila mama zelo dobra? O čem smo se menili? Kaj sem dal beraču? Kaj je pripeljal znanec?

● **KAM, KJE, OD KOD?** — Gre na Bled, v Celje, na Jesenice, v Maribor, v Mursko Soboto. Bil je na Bledu, v Celju, na Jesenicah, v Mariboru, v Murski Soboti. Prihaja z Bleda, iz Celja, z Jesenic, iz Maribora, iz Murske Sobotice. — Gre v Celovec, na Dunaj, v Gorico, v Rim, v Trst. Bil je v Celovcu, na Dunaju, v Gorici, v Rimu, v Trstu. Prihaja iz Celovca, z Dunaja, iz Gorice, iz Rima, iz Trsta. — Gre na Dolenjsko, na Gorenjsko, na Koroško, na Primorsko, na Štajersko. Bil je na Dolenjskem, na Gorenjskem, na Koroškem, na Primorskem, na Štajerskem. Prihaja z Dolenjskega, z Gorenjskega, iz Koroške, iz Primorske, s Štajerskega. — Gre v Avstrijo, v Francijo, v Italijo, na Madžarsko, v Nemčijo. Bil je v Avstriji, v Franciji, v Italiji, na Madžarskem, v Nemčiji. Prihaja iz Avstrije, iz Francije, iz Italije, iz Madžarske, iz Nemčije.

izražajmo se lepo

Vsak dan vozi barko. (= Popiva, pijan se opoteka.)

o

Nosi se, živi kakor baron. (= Bahaško, imenitno.) — Poglejte ga, barona baronastega! (= Dela se imenitnega.) — Ti grofički in barončki! — Baronica je baronova žena, baronesa pa hči.

o

Barva je mrzla, lahko pa kriči in bode v oči. — Barve se skladajo, ujemajo, ali pa se tepejo. — Dekle ima polt žametne barve. — Šele zdaj so prišli s pravo barvo na dan. — Pevkin glas ima prijetno barvo. — Vse barve ga spreletavajo, od jeze spreminja barve. (= Bledi in rdi hkrati.) — Ljudi opisuje s črnimi barvami, živali pa z rožnatimi.

o

Poje bas, pa tudi govori z debelim, globokim basom. — Basi v zboru so prešibki, zato išče filharmonija base. — On igra bas, sin pa harmoniko z osemdesetimi basi. — Lončeni bas je ljudsko glasbilo v obliki glinastega lonca, ki ima čez odprtino napet svinjski mehur.

o

Ded si baše pipo. — Vid si je basal jabolka v žepe. — Puške in možnarje bašejo. — Vrgli so me iz bajte, še danes moram basati. — Ob koncu meseca ga vselej baše. — Zdjaj se obirate, potem vas bo pa basalo. — Potniki so se basali v avtobus. — Otroci se bašejo s potico. — Počasi se je basala s koleslja.

Brstenje slovenske pomladi, procesija ob jezeru Vättern.

za umrle v vrtincu nasilja in za mir. V Landskroni smo se 30. junija zbrali k maši pod vtisom grozečih novic bombnega alarma v Ljubljani, pri maši popoldne v Malmöju smo že nekoliko bolj sproščeno zadihali. 7. junija je bila prvič slovenska maša na Danskem. K tej maši v cerkvi Srca Jezusovega v Kobenhavnu je prišlo veliko Hrvatov in Albancev, za ubrano slovensko petje pa so poskrbeli Slovenci iz Landskronne in Bjuva na Švedskem. 14. julija smo se tudi v Göteborgu Slovenci in Hrvati zbrali k skupni maši in napolnili prostorno cerkev Kristusa Kralja.

● **Krst**

11. maja je bila v cerkvi Kristusa Kralja v Göteborgu krščena Marija Magdalena Antonija, hči Andreje Turšič in Silva Keršiča, ter njena sestrična Alexandra Malin, hči Keršičeve Stanislave in Kjella Arneja Thorssona. Naj božja milost zaznamuje vse njuno življenje!

● **Poroka**

Na praznik apostolov Petra in Pavla, 29. junija, sta si v cerkvi Presvetega Odršenika v Malmöju obljubila zvestobo in ljubezen Nadja Barbiš in Tomislav Vukić. Žari ljubezni so Gospo-

dovi plameni, zato se mora ta ljubezen hraniti iz božje besede. To svetopi-semko misel sta vzela s seboj na skupno pot. Naj ju spremlja obilni božji blagoslov!

švica

Solothurnsko področje

Od izida zadnje (6.) številke Naše luči se je v Švici (na Solothurnskem področju) zvrstilo več raznih srečanj in prireditev.

● **Binškojna majniška pobožnost.** Kakor na Vnebohod v Meltingenu, tako smo se na binškojni ponedeljek, 20. maja, zbrali k majniški pobožnosti (ki smo jo sicer na rednih bogoslužnih krajih imeli zaporedoma vsak dan) v romarski cerkvi Maria Zell na robu mesta Sursee. Prikupna cerkva Marijinega oznanjenja, posvečena leta 1658, nas je prijazno sprejela pod svojo streho, kjer je bogoslužje ob 11.00 prepletala pesem, dokler se ni prelila v mogočno in upanja polno petje Marijinih litanij. Gospod kaplan Eduard Jund nam je kot tamkajšnji upravitelj cerkve na kratko orisal zgodovinske in umetniške znamenitosti. Popoldanski čas smo uporabili za okrepčilo, pogovor, petje . . .

● **Abrahamovo slavje.** Že tretjič so nam letos 50-letniki pripravili v Oltnu — 9 po številu — praznovanje svojega srečanja z Abrahamom, in sicer na 3. soboto, 15. junija. Ob 17.00 je bila v začasni kapeli župnije Sv. Martina lepo oblikovana maša, zatem pa v dvorani jubilejno slavje. Skrbno pripravljen spored je imel tri glavne dele: pozdravna beseda in petje, predstavitev in obdaritev slavljencev ter kratek igran prikaz Ireninega življenja, iz katerega pa je vsak slavljencec lahko vsaj nekaj izluščil zase. Igralci, kakor tudi vsi že prej nastopajoči, so se izvrstno izkazali, v zadovoljstvo in veselje vseh, kar je odražal smeh, potrjevalo ploskanje in dokazovala marsikatera solza radostnega presenečenja. — Po nahrenjenih očeh in srcih je sledila dobra večerja, ki je okrepčala moči za medsebojni pogovor, petje, glasbo in ples. „To je bil lep večer,“ je bila vsesplošna ugotovitev številnih gostov, ki so — kot še nikoli doslej — do kraja zapolnili dvorano. Če bi se priprava in izvedba celovečernega sporeda štela za izpit, so ga sodelujoči opravili z odličnim uspehom. Zato naj jim velja iskrena zahvala, vam, dragi 50-letniki, pa hvala za povabilo in Bog vas živi!

● **Srebrna maša p. Damijana.** Obe-ma našima dušnima pastirjema, p. Robertu in p. Damijanu, je letos na Petrovo minilo 25 let od njenega mašniškega posvečenja. Ker se pričujoče poročilo nanaša samo na Solothurnsko področje, se bo dotaknilo le Damijanove srebrne maše. Bilo je marsikaj lepega pripravljeno, a vojno stanje v novorazglašeni samostojni državi Republiki Sloveniji je narekovalo opustitev zunajbogoslužnega slavja. Na praznik apostolov sv. Petra in Pavla smo se v Oltnu (v isti kapeli kot za Abrahamovo slavje) zbrali ob 17.00 k maši, ki jo je imel naš srebrnomašnik p. Damijan. Z njim je somaševal dr. Anton Štrukelj, predavatelj na teološki fakulteti in prefekt v bogoslovnem semenišču v Ljubljani. Njegova jedrnata beseda je dajala vsebino bogoslužju, ubrano ljudsko in zborovsko petje pa je bilo kakor okras na bogoslužni podobi. Srebrnomašnik nam je še na kratko predstavil svojo pot do duhovnega poklica in svojih 25 let duhovniške službe. Po maši je — zaradi že zgoraj omenjenega stanja v

Sloveniji — bila samo skromna pogoditev, ni se pa oglasila ne pesem ne harmonika in tudi oder je ostal zagrnjen. — Slavljeneec se še enkrat prisrčno zahvaljuje za tako veliko skupno darilo kakor tudi za vsa posamezna.

● *Poletno srečanje v domovini.* Že pred dvema letoma je nekaj članov odbora Slovenske misije bolj slučajno kot načrtovano obiskalo Marijino romarsko svetišče v Puščavi pri Lovrencu na Pohorju. Takrat je med pogovorom z župnikom Jožetom Tovšakom vzniknil predlog, da bi ob 900-letnici prihoda

benediktincev v tamkajšnjo dolino slovenski rojaki iz Švice imeli v tej župniji svoje običajno poletno srečanje. In letos je beseda postala dejanje. Vojna zmeda v Sloveniji je sicer nekaterim prekrizala dopustniške načrte, zato je bila udeležba nekoliko manjša od predvidevane. Tudi je izpadla predstavitev nabiralne akcije za orgle v puščavski cerkvi, ki jo je vodila zdaj že pokojna Mojca Heinzl. Pa vendar! Mašo je — ob 11.00 — ob somaševanju p. Damijana vodil mariborski škof dr. Franc Kramberger. V svojem nagovoru je pokazal na važno vlogo benediktincev za Evropo, na pomembno dejavnost škofa Antona Martina Slomška za Slovence in na potrebno zvestobo današnje-

ga slovenskega naroda slovenski dediščini. Župnik nam je po maši na kratko in živahno spregovoril o zgodovini in umetninah sedanje cerkve, zgrajene leta 1627, nato nas pa odpeljal še na ogled obnovljene kapele sv. Ane. — Za popoldne nas je sprejelo gostišče Kores, kjer je bilo na razpolago dobro kosilo. Nazadnje smo bili povabljeni še k Fefkinim bližnjim sorodnikom, ki so nam v svojem vrtu postregli z raznovrstnim pečenjem in štajersko kapljico. — Vsem rojakom iz Puščave, živim doma ali v Švici, iskrena hvala in Bog povrni za vso skrb in stroške okoli tega našega lepo doživetega srečanja, gospodu župniku pa za vse opravke z nami!

slovenske radijske oddaje

- **Köln**
vsak dan, razen nedelje
16.15—16.50
na frekvencah 31, 41, 49 m
ter 6140, 7130 in 9770 kHz
v soboto in nedeljo dopoldne
ob 9.30—10.20
na frekvencah 41, 49 m
ter 5995, 6130 in 7130 kHz
- **London**
vsak dan
12.00—12.15 na frekvencah
9.61, 11.78, 15.235 MHz
ter 31.22, 25.47 in 16.69 m
v nedeljo dopoldne
11.30—12.15 na istih frekvencah
vsak večer
18.30—19.00 na frekvencah
6.05, 9.77, 11.78,
15.315 MHz ter 49.59,
30.71, 25.47 in 19.59 m
- **Vatikan**
vsak dan
18.45—19.00 na frekvencah
41 in 49 m ter 1530 kHz
ponovitev naslednje jutro
4.45—5.00 na istih frekvencah.

prezračevanje

SKUŠNJA VE OBKOLJENE TRDNJAVE

Komentator Boris Jež je na prvi strani Sobotne priloge zapisal: „Za ‚slovensko politiko‘ je pred leti še veljalo, da v jugoslovanskem prostoru nastopa kot en mož in da praktično ne pozna umika, ko gre za nacionalne interese.“ Jaz pa trdim, da se to ni nikoli zgodilo. Za celih petinštirideset let povojne komunistične diktature je mogoče trditi, da je bilo to **eno samo obdobje razprodaje in celo izdaje** slovenskih nacionalnih interesov.

Začelo se je to žalostno obdobje z razpustitvijo slovenske vojske in **podreditvijo Srbom**. Tako imamo na našem ozemlju ves ta čas tujo vojsko, ki se je v zadnjih letih izkazala za pravo okupatorsko.

Vse to obdobje so se iz Slovenije **odlivala nepovratna sredstva** (v vseh letih skupaj milijarde dolarjev) na jug za nerazvite, čeprav bi bila še kako potrebna pri nas. Vse to obdobje so bivši oblastniki pristajali na vsakršne, za Slovence že prav (samo)morilske zvezne in vojaške proračune.

Vse to obdobje je bila naša mladina v šolah posiljevana **s srbščino in cirilico**.

Vse to obdobje so naši komunistični oblastniki podpirali skoraj **slehernega diktatorja**, tirana in celo ljudožerca po

Afriki, Aziji in Južni Ameriki, ki se mu je ljubilo iti se revolucijo.

Kaj se je zgodilo s Stanetom **Kavčičem**, ko se je zavzel za Slovenijo (ceste), menda ni treba razlagati.

V samo petnajstih letih tega obdobja je uspelo bivši oblasti z uvozom nekaj sto tisoč **ljudi z juga** za večne čase temeljito spremeniti narodnostno strukturo Slovenije.

Ko je Rupel pred nekaj leti začel govoriti o **konfederaciji**, so ga bivši boljševiški oblastniki skoraj linčali, da bi dokazali svojo pokornost in vdanost Beogradu. Ko je izšla 57. številka Nove revije (Slovenski nacionalni program), so bivši oblastniki kar noreli od jeze.

Drago Rojnik, Slovenj Gradec — DELO, 25. 5. 91.

JE TO POŠTENO?

V republiškem merilu opažam razdrilno delovanje tistih, katerih „očetje so jedli kisló grozdje, da imajo še otroci skomine“. Osebnó sem mnenja, da **bi morali vsi, ki so bili na oblasti zadnja desetletja, oditi v puščavo vsaj toliko časa, kolikor so bili na oblasti**, da jih bomo lahko resno jemali in da bomo verjeli v njihove dobre namene. Kajti kdor ne more pomagati komaj rojeni zakoniti in demokratično izvoljeni oblasti, kdor je ne more poskušati razumeti in podpirati, naj molči. To bi bilo pošteno. Vse drugo je na škodo posameznikom in narodu.

Tone Kompare, Logatec — DELO, 19. 6. 91.

oglasi

● Dragi rojaki! Za Vašo SELITEV v domovino se Vam toplo priporočamo. — Obrnite se na naslov: Gebr. HORŽEN, Möbeltransporte, Herderstraße 36, D-4010 Hilden bei Düsseldorf. (Telefon 02 1 03 / 44 5 62). — Informacije dobite pisмено ali po telefonu v slovenščini ali nemščini.

● DRAGI ROJAKI, POTUJETE V EVROPO? Na pragu domovine, v središču stare Gorice, ob lepem drevedu Corso Italia, vas pričakujemo v PALACE HOTELU, najboljšem hotelu v mestu. Najmodernejši komfort (kopalnica, telefon, radijski sprejemnik, barvna televizija, mini bar, klimatizacija). Zelo ugodne cene: enoposteljna soba 62,50 DM, dvoposteljna 92,40 DM. — Vinko Levstik, PH-PALACE HOTEL, Corso Italia 63, I-34179

Gorizia, tel. 04 81 / 82 1 66, telex 461154 PAL GO I.

● RAČUNALNIKI: Sinclair 48 K DM 245.—. Vse vrste Commodore, Schneider, Atari RADIOAPARATI, AVTORADIO Hi-Fi. Razni stroji in orodje. Eksportni popust. — Jode Discount Markt, Schwanthalerstr. 1, 8000 München 2, BRD.

● PRODRAM HIŠO V POLJČANAH (6 sob, dve garaži . . .), zgrajeno do 4. faze; cena 90.000 DM. — Anton Strašek, Spodnje Laže 19, 62319 Poljčane (Slovenija).

● Na Ponikvi pri Celju PRODRAM HIŠO. — Informacije po telefonu 069 / 54 81 848, BRD.

● V bližini Rogaške Slatine PRODRAM TROSTANOVANJSKO HIŠO, hlev, obdelovalno zemljo in gozd. — Kličite po 19. uri tel. 089 / 26 90 20, Nemčija.

● Pri Bledu (4 km od središča) na lepem sončnem kraju PRODRAM HIŠO (3 sobe, kuhinja, skupaj 68m²), primerno za vikend. Cena 30.000 DM. — Informacije po telefonu 07 191 / 66 098, Nemčija.

Če potujete v München,
Vas pričakuje
HOTEL ERBPRINZ
Sonnenstr. 2, 8000 München 2
tel. 089 / 59 45 21.
Družina Zupan

prvi objektivni pregled tega, kar se je med zadnjo vojno v Sloveniji zgodilo.

Stane Kos: STALINISTIČNA REVOLUCIJA NA SLOVENSKEM, 1. del.

Knjiga stane 210 šillingov ali 30 mark oz. enako vrednost v drugih valutah. Naročate jo lahko na naslovu: Mohorjeva knjigarna, Viktringer Ring 26, A-9020 Klagenfurt.

preberite!

PREVODE DOKUMENTOV, ki jih potrebujete za sklenitev zakona, vam radi poskrbijo slovenski duhovniki. Obrnite se vedno na najbližjega!

ZA CERKVENO POROKO potrebujete krstni list, ki ni star več kot tri mesece: Javite se en mesec pred poroko pri duhovniku, ki vas bo poročil, da lahko uredi oklice in dokumente in se zmeni s krajevnim župnikom za kraj in čas poroke.

NA VSEH URADIH, kjer vas sprašujejo po narodnosti ali državljanstvu, povejte najprej, da ste Slovenci, potem šele, da ste Jugoslovani. Pri izpolnjevanju vseh formularjev napišite pri rojstnem kraju vedno: Slovenija-Jugoslavija.

MALE OGLASE sprejema uredništvo „Naše luči“ do 5. v mesecu pred naslednjo številko. Oglasi smejo obsegati največ 100 besed. Za vsebino oglasov uredništvo ne odgovarja. Cenik malih oglasov: Minimalna cena (do 20 besed) je: 200 avstrijskih šillingov, vsaka nadaljnja beseda pa 5 avstrijskih šillingov (ali pa enaka vrednost v drugi valuti). Oglase je treba vnaprej plačati. Uredništvo posreduje le naslov oglaševalca, na druga vprašanja glede malih oglasov ne odgovarja. Kdor hoče zvedeti za naslov oglaševalca, naj pošlje v pismu v denarju ali v mednarodnih poštnih kuponih pristojbino za dvoje pisem za tujino.

Za en smehljajček

Mož pripoveduje psihiatru: „Jaz sem avto... pof... krr... brum... brum... krr... tof...“

„Mogoče res. Kaj ko bi šli k mehaniku, ker je, kot je videti, vaš vplinjač zamašen?“

o

Pogovor v ječi.

„Kolik si dobil?“

„Deset let.“

„Kaj si pa zagrešil?“

„Nič.“

„Lažeš. Za nič dajo samo pet let.“

o

„Revmo imam. Ali veš za kakšno dobro zdravilo proti njej?“

„Jaz ne. Bom pa vprašal znanca, ki ima revmo že dvajset let.“

o

Ne delajte se preveč pametne. Kaj si bodo pa ljudje o vas mislili?

o

„Vam se pa vidi, da ste pred nedavnim nehali kaditi.“

„Ja? Iz česa pa?“

„Ker piškote neprestano otresate v pepelnik.“

o

„Ali poznaš Mozarta?“

„Seveda, saj sem ga v ponedeljek srečal pri Šestici.“

„Lažeš!“

„Zakaj naj bi lagal?“

„Pri Šestici je v ponedeljkih zaprto.“

o

Dva smučarja zasuje snežni plaz. Ko že nekaj časa vpijeta na

pomoč, opazita, da se jima bliža bernardinec s sodčkom ruma okrog vratu.

„Človekov najboljši prijatelj!“ vzklikne prvi.

Drugi, po rodu Štajerec, pa: „In kaki lépi pês ga je prinêsel!“

o

Znanca se pogovarjata ob cestnem križišču. Pri njiju se ustavi avto s tujo oznako.

V angleščini ju tujec v avtu vpraša, če razumeta angleško. Onadva odkimata.

Potem ju vpraša v francoščini, če govorita francosko. Isti odgovor.

Nato jima zastavi vprašanje v italijanščini, če znata italijansko. Onadva odkimata.

Končno ju vpraša v nemščini, če razumeta nemško. Tudi to pot odkimata.

„Nič ne pomaga,“ pravi prvi, „treba se bo začeti učiti tujih jezikov.“

„Le čemu?“ ugovarja drugi. „Ta zna štiri, pa mu vseeno ni nič pomagalo.“

o

Prijatelj svetuje prijatelju, naj reče deklici, ki jo občuduje, da jo ima tako rad, da niti jesti ne more več.

Ko jo drugo jutro sreča, ji pravi: „Vselej, ko te zagledam, me mine ves apetit.“

o

Pred nebeškimi vrati se neka duša na ves glas smeje.

„Kaj pa je tako smešnega?“ jo vpraša angel.

„Že pol ure sem tu, doli me pa še zmeraj operirajo.“

o

Ko prinese Tomažek od mesarja domov salamo, jo mama stehta in teče na vrat na nos k mesarju.

„Salame je 10 dek manj, kot bi je moralo biti.“

„Pa ste stehali tudi Tomažka?“

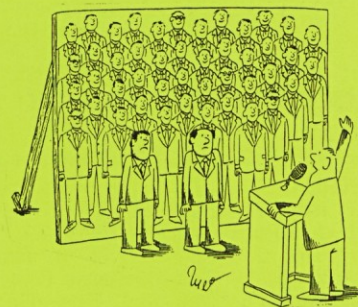
o

„Kako pa to, da imaš glavo obvezano?“

„Ali vidiš tisto drevo?“

„Ja.“

„No, jaz ga pa nisem.“

Primerno za Stranko družbene prenovе (KPS), ko se bo narod ovedel, kdo je kriv današnje gospodarske polomije v Sloveniji.

Na vsesplošnem jugoslovanskem plebiscitu bodo odločali narodi, po plebiscitu pa vojska.

o

Dolgo smo potovali, da smo prišli na začetek.

o

Tudi neumnost je dar, samo izbrabljeti ga ni dovoljeno.

o

Nepristranski opazovalec bo moral priznati: mediji so po meri oblasti. One prejšnje.

o

„Moja žena kuha najboljše cмоke na svetu.“

Erscheinungsort: Klagenfurt
Verlagspostamt: A-9020 Klagenfurt
Viktringer Ring 26
P. b. b.

SLOVENSKI DUHOVNIKI PO EVROPI

ANGLIJA

Stanislav Cikanek, 62, Offley Road, London SW9 OLS. (Tel. 071-735-6655).

AVSTRIJA

P. mag. Janez Znidar, minorit, Mariahilferplatz 3, A-8020 Graz.

Ludvik Počivavšek, Kirchenstraße 1, 4053 Haid bei Ansfelden.

(Tel. 0 72 29 / 88 3 56 - 3, samo ob petkih popoldne in ob sobotah).

Anton Štekl, Einsiedlergasse 9—11, 1050 Wien. (Tel. 0222/55 25 75).

Slovenski socialni urad, Einsiedlergasse 9—11, 1050 Wien.

(Tel. 0222/55 25 75).

Janez Žagar, Herrengasse 6, A-6800 Feldkirch, Vorarlberg.

(Tel. 05522 - 23 1 00 ali 05522 - 21 5 85).

Slovenski dušnopastirski urad, Fridtjof-Nansen-Str. 3, 9800 Spittal/Drau.

BELGIJA

Vinko Žakelj, Guill. Lambert laan 36, B-3630 Eisden. (Tel. 0032/11/76 22 01).

Kazimir Gaberc, 10, rue de la Révolution, B-6200 Châtelineau (Belgique).

(Tel. 071 - 39 73 11).

FRANCIJA

Prelat Nace Čretnik, 78 Avenue Gambetta, 75020 Paris. (Tel. (1) 43 61 80 68).

Slovenski dom, 3 Impasse Hoche, 92320 Chatillon. (Tel. (1) 42 53 64 43).

Stanislav Kavalar, Presbytère Ste. Barbe, rue de Lens, 62680 Mericourt.

(Tel. 21 70 91 88).

Anton Dejak, 4 rue Sainte Barbe, 57710 Aumetz. (Tel. 82 91 85 06).

Jože Kamin, 14 rue du 5 Decembre, 57800 Merlebach. (Tel. 87 81 47 82).

François Pavalec, 17 rue de Sospel, 06300 Nice. (Tel. 93 56 66 01).

NEMČIJA

Msgr. dr. Janez Zdešar, Rosenstraße 26, 8011 Heimstetten b. München.

(Tel. 089 - 90 30 050).

Martin Horvat, Kolonnenstraße 38, 1000 Berlin 62, tel. 030 - 788 19 24.

Slovenska katoliška misija, Kolonnenstraße 38, 1000 Berlin 62,

tel. 030 / 784 50 66.

Janez Pucelj, 4200 Oberhausen 11, Oskarstr. 29. (Tel. 0208 - 64 09 76).

Stanko Čeplak, diakon, 4200 Oberhausen 11, Oskarstr. 29. (Tel. 0208 -

64 09 76).

Martin Mlakar, Moltkestraße 119-121, 5000 Köln 1. (Tel. 0221 - 52 37 77).

Vladimir Jereb, 6000 Frankfurt 70, Holbeinstr. 70. (Tel. 069 - 63 65 48).

Bogdan Saksida, 6800 Mannheim 1, A 4, 2. (Tel. 0621 - 28 5 00).

Stanko Gajšek, 8070 Ingolstadt, Feldkirchnerstr. 81. (Tel. 0841 - 59 0 76).

Ciril Turk, 7000 Stuttgart 1, Staffenbergstr. 64. (Tel. 0711 - 23 28 91).

Janez Demšar, Urbanstraße 21, 7410 Reutlingen 1. (Tel. 07 1 21 - 44 7 89).

Župnijska pisarna Slow. kath. Mission, Krämerstraße 17, 7410 Reutlingen 1.

(Tel. 07 121 - 45 2 58).

Jože Bucik, 8900 Augsburg 22, (Göggingen), Klausenberg 7 c.

(Tel. 0821 - 97 9 13).

Slovenski dušnopastirski urad, 7900 Ulm, Olgastraße 137.

(Tel. 0731 - 27 2 76).

Marijan Bečan, Liebigstr. 10, 8000 München 22. (Tel. 089 - 22 19 41).

NIZOZEMSKA

Vinko Žakelj, Guill. Lambert laan 36, B-3630 Eisden. (Tel. iz Nizozemske:

09 - 32 11 76 22 01).

ŠVEDSKA

Jože Drolc, Parkgatan, 14, 411 38 Göteborg. (Tel. 031 - 11 54 21, v Malmöju:

040 - 23 24 78).

ŠVICA

P. Robert Podgoršek, Seebacherstr. 15, Postfach 521, CH-8052 Zürich.

(Tel. 01 - 301 44 15 in 01 - 301 31 32).

Pisarna Slov. misije, Schaffhauserstr. 466, CH-8052 Zürich.

(Tel. 01 - 301 31 32, Telefax 0041 1 / 303 07 88).

P. Damijan Frlan, Kapuzinerstr. 18, CH-4500 Solothurn. (Tel. 065 - 22 71 33).

KATOLIŠKO SREDIŠČE SLOVENCEV PO SVETU (Janez Rihar), YU-61001

Ljubljana, p. p. 121/III (Tel. 061 / 454 246)